

Noorte Ebu

N° 5

1926

Noorte Ehu

Eesti usklikkude Noorte C. E. Liidu häälekandja.

Nr. 5

Kuues aastakäik

1926

C

Tere tulemast teisele Rajariikide C. E. konverentsile Tallinna!
Welcome to the Second Border States C. E. Convention at Tallinn!
Tervetuloa toiselle reunavaltioiden C. E.-n konferenssille Tallinnaan!
Esiet sveicinati otra malu walstu C. E. konference — Tallina!
Na powitanie 2go zjazdu C. E. paustw Nabdaltyckich w Tallin!
Sveiki adkeliave Talinan i 2 C. E. konferencija Pabaltijos Valstybiems!
Hjärtligt välkomna till Gränsstaternas andra C. E. konferens!
Willkommen in Tallinn zur 2. E. C.-Tagung der Randstaaten!

C

Täna, sel kallil pidupäewal, mil oleme kokku rutanud mitmeilt mailt, toome Sulle, me taewane Kuningas, tänu ja kiitust!

Sinu weri on meid lunastanud, Sinu armastus meid köitnud üheks C. E.-laste perek. Sinu läbi surume sel hetkel üksteisele wennakätt. Sind me kroonime oma kuningaks, juhatajaks ja õpetajaks! Ole Sa meie sõber ja wend!

Maailm ei mõista Su armastust ega seleta Su surmapalet, meile aga oled Sa kaunim ja kallim.

Sinu teid tahame käia, Sinu jälgedes sammuda, rõõmuga kandes Sulle järgi risti. Täna tõotame Sulle truudust Su werise ristilipu all ja tahame rõõmuga kanda ewangeeliumitungalt noorile kaaswendadele ka Rajariikides.

Sulle juubeldame wastu, Sa jälletulew Kristus. Sinu töö on auline töö ja Sinu riik on igawene riik!

To-day, on this long awaited festival day, where we have gathered from various countcies, we ren-

der Thee, Heavenly King, thanks and praise!

Thy blood has redeemed us, Thy love united us to one family of Christian Endeavourers.

Through Thee we now shake each other hands as brethren. We crown Thee as our king, leader and teacher! Be our friend and brother! The world does not compeehend Thy love nor do they find Thy suffering face attractive, but to us Thou art the fairest and most beloved.

We desire to go Thy path and walk in Thy footsteps, and following Thee we will bear with joy our cross. Today we vow Thee faithfulness under

Thy bloody cross-banner, our joy will be to bring the torch of the Gospel to our young brethren also in the Border States.

We shout Thee praise, Christ, who shalt return with glory. Thy kingdom is an everlasting one and thy work is glorious work.

Tänään, kalliina juhlapäivänä, jolloin olemme kokoontuneet monilta mailta, tuomme Sinulle meidän taivaallinen Kuninkaamme kiitosta ja ylistystä.

Sinun veresi on meitä lunastanut, Sinun rakkautesi meitä sitonut yhdeksi C. E.-läisten perheeksi. Sinun kauttasi ojnemme täällä hetkellä toisillemme veljenkättä. Sinua me kruunaamme Kuninkaaksemme, Johtajaksemme ja opettajaksemme. Pysy meidän ystävänäimme ja veljenämme.

Maailma ei käsitä Sinun rakkauttasi eikä ymmärrä Sinun kuolinkasvojasi, mutta meille olet Sinä kaunein ja kallein.

Sinun teitäs tahdomme kulkea, Sinun askeleitasi seurata, ilolla kantaen ristiäsi. Tänään vakuutamme Sinulle uskollisuutta Sinun verisen ristisi lipun suojassa ja tahdomme riemulla kantaa evankeliumin soittoa nuorille tovereille myös reuna-valtioissa.

Sinua riemumielin tervehdimme, Sinä jälleen tuleva Kristuksemme. Sinun työsi on kunniallinen työ ja Sinun valtakuntasi on ijankaikkinen valtakunta.

Šodien, dārgajā svētku dienā, kuŗa mēs no dažādām zemēm esam sapulcējušies, mēs pienesam Tev, debesu ķēniņ, slavu un pateicību!

Caur Tavām asinīm atpestīti, Tavā mīlestībā vienoti, par vienu E. C. tautu.

Caur Tevi, mēs spiežam šini brīdi viens otram brāļa roku. Tevi kronējam par mūsu ķēniņu, vadoni un skolotāju! Esi Tu mūsu draugs un brālis.

Pasaulc nesaprot Tavu mīlestību, nedz tā redz Tavu nāves seju; bet mums Tu esi tas skaistākais un dārgākais.

Tavus ceļus mēs gribam iet, Tavas pēdās staigāt, ar prieku mēs gribam Tev krustu pakal nest. Šodien Tev apsalam usticību zem Tava asinota krusta karoga; ar prieku mēs gribam iznest Evangēlija lāpas mūsu jaunajiem brāļiem malu valstīs.

Mes gavilejam Tev pretim, Tu nakdamais Kristu! Tavš darbs ir jauks darbs, un Pava valstība mūžīga valstība!

Dzis, w tak urocystym dla nas dniu, na który pospieszyliśmy z różnych krajów, składamy, Ci, Królu Niebieski, cześć i dzięk!

Krem Twa zbawiła nas, miłość Twa złączyła nas w jeden lud C. E. Dzięki Tobie łączymy się teraz w braterskim uścisku dłoni. Ciebie koronujemy na naszego Króla, Wodza i Nauczyciela. Bądź nam Przyjacielem i Bratem.

Świat nie pojmuje twej miłości, w dalszym ciągu widzi Cię na krzyżu, dla nas jednak jesteś najpiękniejszym i najdroższym.

Chcemy iść drogą, którą Ty szedł, wstąpić w ślady Twoje i z radością nieść za Toba krzyż. Dziś ślubujemy Ci wierność u krwawych stóp krzyża i z radością chcemy przynieść pochodnię Ewangelji i naszym młodym współbraciom w państwach Nadbałtyckich.

Bądź pozdrowiony mający pazyjsć Ckrystusie!

Praca dla Ciebie jest pracą pełną chwały, a państwo Twe państwem wiecznem!

Šendien, brangioje šventieje, mes iš ivairų valstybių susirinkusieje, Tav, dangiškas Karaliau, dekavone, ir garbę atnešam!

Tavo kraujas mus atpirko, Tavo meile mus surišo i vieną E. C-pulką. Per Tavę mes viensantram šitame akies mirksnieje brolišką ranką spaudžiam. Tave mes vainikuojam musų karaliumi, vadu ir mokytoju Buk Tu musų draugas ir brolis.

Pasaulis nesupranta Tavo meilės, nei nemato Tavo mirties veidą, mums Tu ale esi gražiausias ir brangiausias.

Tavo keliais mes norim eiti, i Tavo pedas minti, su džiaugsmu Tav kryžiu paskui nešti. Šendien mes pažadam Tav viernybe po Tavo kruvinaje kryžiaus veliava. Mes norim su džiaugsmu evangelijos žybtuvą musu jauniems draugbroliams Pabaltijos Valstybėse nunešti. Linksmai mes Tav prie šais šukaujam, Tu sugryžusiasis Kristau!

Tavo darbas yra šlovnas darbas ir Tavo karalyste yra amžina karalyste!

I dag på den kära festdagen, när vi samlats från olika land, bringa vi Dig vår himmelske Fader, tack och lov.

Ditt blod har frälst oss, Din kärlek har sammanknytit oss till C. E. familj. I dig trycka vi vid detta tillfälle varandras broderhand. Vi kröna Dig till vår konung, ledare och lärare. Var du vår broder och vän! Världen känner ej Din kärlek och förstår ej din försakelsensblick, men för oss är den dyr och kär.

Vi vilja följa Dina vägar, vandra i dina fotspår bärande korset med glädje. I dag svära vi Dig trohet under korsets fanå och vilja med glädje bära evangeliets fakla till de unga bröderna i Gränsstaten.

Vi höglova Dig, du igenkommande Krist. Ditt arbete är härligt och ditt rike evinnerligt.

Heute, am teuren Festtage, an dem wir aus verschiedenen Ländern herbeigeieilt sind, bringen wir Dir, himmlischer König, Dank und Preis!

Dein Blut hat uns erlöst, Deine Liebe uns verbunden zu einem E. C. Volk. Durch Dich drücken wir einander in diesem Augenblick die Bruderhand. Dich krönen wir zu unserem König, Leiter und Lehrer! Sei Du unser Freund und Bruder.

Die Welt versteht Deine Liebe nicht, noch sieht sie Dein Todesantlitz, uns aber bist Du der Schönste und Teuerste.

Deine Wege wollen wir gehen, in Deinen Fusstapfen Schreiten, mit Freuden wollen wir das Kreuz Dir nach tragen. Heute geloben wir Dir Treue unter Deiner blutigen Kreuzesfahne, wir wollen mit Freuden die Fackel des Evangeliums hinausragen zu unseren jungen Mitbrüdern auch in den Randstaaten.

Dir jubeln wir entgegen, Du wiederkommender Christus! Deine Arbeit, ist eine herrliche Arbeit, und Dein Reich ein ewiges Reich!

Aja astmeil.

Loob aja sammeldunud astmeil suuri mõtteid,
 Toob hulgal võimalusi, ettevõtteid
 See elu: hiiglane — kes wahelduwas rüüs
 Siin inimlapse üürikeks külastamas käis.
 Kord tuntud — tihti tundmatuna tuli,
 Nii mitmel üsna soowimata oli; —
 Küll wahest naeratades puistas lilli teel,
 Siis jälle tõsiduses seisis meie eel . . .

Kui käskjalg igawikust, kellel ikka kiire —
 Üks, kelle nõudmistel ei pandud piire!
 Nii rändab aja astmeil palju päewi, öid
 Ja lõhub võimsal käel iganenud töid . . .
 Wiib kauge minewikku mitmed soowid,
 Toob tagasi kõik läbitegemata proowid.
 Ka unustatud tõde ärkas hinge sees,
 Kui elunõudel seisid uuesti ta ees.

Kui wõlgnik nendele, kes murdsid truuduswande —
 Ja himuhauda matsid jumaliku ande . . .
 Kus leidsid truupid hulgad õnnistuste teed,
 Seal sulges patuelu languile need; —
 Neid, keda ehtis arm, kui säratähti,
 Weel kaua pimedust siin walgustamas nähti.
 Nii wäsis üksik süda armastusetöös . . .
 Kuid mass, see eksib ärasalgamiseöös! — —

Nii möödus aastaid . . . sõudes igawikumerre,
 Töid palju muutust „C. E.“ Ühingute perre . . .
 Weel mälestusis liigub päewi pikas reas, —
 Kus leidub kaunimaid ja kurbi nende seas:
 Mil kanti neid, kel' elutöö siin wääris kulda,
 Kui walmind nisuteri musta mulda . . .
 Kord ülim päike surmast elu üles toob
 Ja Jumal nägemata töödest igawiku loob! —

Sest unustagem aja astmeil möödunud waewad!
 Meid meelitawad uued, lootusrikkad päewad.
 Kui wägew kutse kostku tulewikku hüüd:
 Me Eesti noorus wõitke Kristusele nüüd!!
 Sest loitku üürikene elu pühas tules,
 Kui altarile toodud ohwer, mis ju põles.
 Kord lõpeb töö . . . Siis tõuseb jäädaw koit —
 Ja neil, kes ühinesid risti all, jääb wõit! — — —

M. Krimm.

Kümme küsimust „C. E.“ liikumise kohta.

1. Mis tähendavad tähed „C. E.“?

„C. E.“ on kahe ingliskeelse sõna „Christian Endeavour“i esimehed tähed, mis eestikeelses tõlkes tähendavad: „Kristlik Edasipüüdmine“.

2. Mis töökorraldus on „Kristlik Edasipüüdmine“?

„C. E.“ (Kristlik Edasipüüdmine) on usklike noorde töökorraldus.

3. Millal ja kus algas „C. E.“ liikumine?

Esimene noorte „C. E.“ ühing asutati 2. veebruaril 1881. aastal Willistonis, Põhja-Ameerikas, õp. Dr. Francis Clarki poolt.

4. Kui palju noori kuulub „C. E.“ liikumisse?

„C. E.“ ühingute võrk laiutub üle terve maailma. Minult üksikuid riike leidub veel, kuhu ei ole jõudnud „C. E.“ liikumine: „C. E.“ liikumisse kuulub umbes 5 miljonit noort.

5. Milles eraldub „C. E.“ teistest noorsoolikkumistest?

Usklikkudest noorsootöökorraldustest seega, et ta eesmärk on puhtusuline. Ta ei usu, et inimsoo õnnelik tulevik ja tõeline vabadus oleksid saavutatavad kultuuri, teaduse ja spordi läbi, mis on rajatud inimese oma olemise jõuetusele, vaid näeb seda üksnes sisetises uus sünnis — ühenduses Jumalaga. Kristlikest noorsooliikumistest eraldub ta seega, et ta eesmärk

ei ole mitte noorjugu teha „kristlikuks“, vaid usklike, viies noori uus sünnile. Kõrge eesmärgi saavutamiseks tarvitab ainult puhtvaimulikke abinõusid loobudes sihti tumestavast kõrvalabinõudest.

6. Milles eraldub „C. E.“ teistest usklike noorde töökorraldustest?

Esmalt juba seega, et ta ei ole mitte ühe uskonna või koguduse töökorraldus, vaid asub uskudevahelisel aliantspinnal, kus usunimetuste peale vaatamata, tõsiusklikud noored üksteisele südamlikult ulatavad kätt, tegelikult teostades Kristuse viimast sõovi: „Et nad kõik üks oleksid.“

Teiseks tema omapärase töökarakteriga. Varem töötati üksnes noorte juures, neid aga ennaft avaldada ja tegutseda ei lastud. „C. E.“ liikumine tõi noortele laialdased eneseavalduse ja töö võimalused. Kolmandaks, ka ta töökorralduses. Organiseeritud toimkondade süsteemi läbi leiab iga noor kohase töövõla ja spetsialiseerub. Uueal ajal on mitmed teised uskliknoorte töökorraldused oma töö üle viinud „C. E.“ printsiipidele.

7. Milles eraldub „C. E.“ liikumine kogudusist?

Selles, et ta ei ole kogudus, vaid koguduses töötab: „Kristuse ja koguduse eest“, nagu „C. E.“ töö moto ütleb.

8. Millal algas „C. E.“ töö Eestis?

Praegu olemas töö algas 1917. aastal Tallinnas, kus esimene „C. E.“ ühing asutati. 1920. aastal oli juba rida ühingu üle maa, kes oma vahel asutasid „C. E.“ „C. E.“ liidu.

9. Kui laialdane on „C. E.“ töö praegu Eestis?

On olemas 20 ühingu, üle 600 liikmega, Ew. Luteri kiriku, Wennaste koguduse, Siinise Risti seltside, Ew. Kristlaste, Baptistide ja Saksa osaduse ringkondades. Ilmub piltidega kaunistatud ajakiri „Noorte Elu“. Ametis on kutsutud sekretärid.

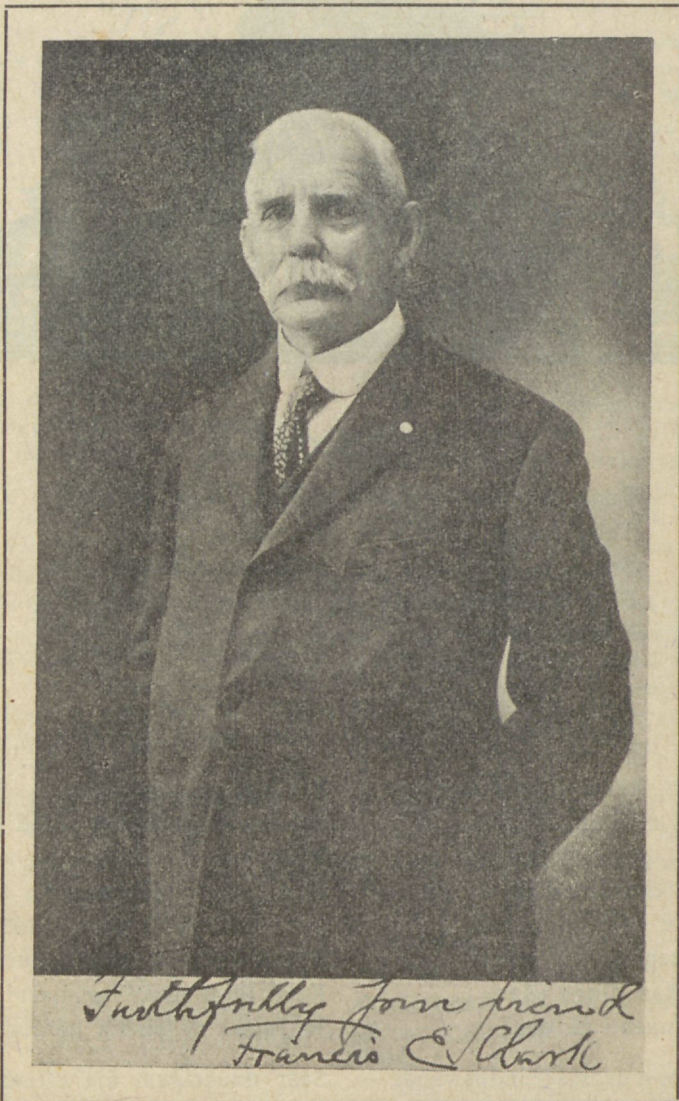
10. Mis võite teie „C. E.“ töö kasuks teha?

Teie võite „C. E.“ ühingute poolt korraldatud koosolekuist osa võtta.

Teie võite Kristust, kui ainjat elutõde otsida, pattude-andeksandmise rahu ja igawese elu lootust omandada ja seega „C. E.“ liikumise põhipinnale jõuda.

Teie võite tegelikult end „C. E.“ töösse rakendada, noori kõlbluseta elu mülgastest Kristuse juurde juhtides, neile „Noorte Elu“ läkitades ja neid koosolekuile kaasa tuues.

Kui teie palvemäge ja mõju omas isiklikus elus olete tunda saanud, võite teie „C. E.“ töö eest paluda, et see paljudele noorile võiks teejuhiks ja armjaks sõbraks saada.

Christian Endeavour'i liikumine rajariikides.

EESTIS.

Dr. Clarki läbi alustatud C. E. liikumine lewis õige jõudsasti ja kiirelt üle ilma. Ka Eesti pole talt puutumata jäänud. Esimene C. E. wool tuli Eestisse Saksamaalt, piirdudes too kord meie maal ainult Saksa ringkondadega. Esimene ühing olla asutatud 1904. a. Tartus. Järgmine kutsuti ellu 1908. a. sügisel Tallinnas, kuid ilmasõda lõpetas selle.

Teine wool, mis hiljem ilmub, tuleb Soomest esile H. Tuttari, pärast Jaan Peipmanni läbi.

1917. aastal, rewolutsioonipäewil, tärkab ellu Tallinna „Allika“ Baptisti koguduses esimene C. E. Ühing praeguses liikumises ja juba mõne kuu pärast 1918. aastal Tall. „Sinise Ristis“ teine. Tõuseb ühes sellega ka wastaswool, kuid sellest hoolimata laieneb töö, tõusewad ühinged siin ja seal, nii et 9. aprillil 1919. aastal ühel nõupidamiskoosolekul öeldakse, et ainult mõnes linnas veel pole korraldatud wabameelset noorsootööd.

Oli wõidetud ilus seisukoht, maa oli nagu tornikestega kaetud, tõuseb muidugi tarwidus ühendada neid tornikesi, et kõiki Kristuse noori sõjamehi ühiseks koostöötawaks wäehulgaks siduda. Tekib liidumõte, mille läbiwõimist wabadussõda takistab. 1920. aastal tulewad Euroopa liidu ülesandel Soomest wennad Jokised Eestisse. Nende tulised kõned wõidawad mõndagi Jumalale, kuid ka aitawad liidumõtet teostada. 20. aprillil 1920. aastal luuakse liit, mille ajutisse juhatusse 4 ew. luterlast, 4 baptisti, 2 ewangeeliumi kristlast ja 1 metodist walitakse. Töö läheb hästi edasi. 1921. aastal tõuseb ka mõte ajakirja järele, mis teostub pea. Samal aastal külastawad Soome wennad teist korda Eestit. Peagi peawad liidust lahkuma metodistiühingud, likwideeritakse Tartu ühing ja veel mõni ühing.

Samal aastal pannakse ametisse esimene reisu-sekretär F. Tombo, kes aga järgmisel aastal juba ametist lahkub.

Juulikuus 1922. aastal tehakse Ilse Laasile ettepanek reisijaks õeks C. E. töös hakata, mille õde wastu wõtub.

Üheksakuuse piiblikoolis wiibimise järele asub õde tööle. 1923. aastal astub ka P. Sink reisu-sekretäriametisse, mis ajast peale mõlemad suure armastuse ja hoolega on töötanud.

1924. aasta toob jällegi tõusu ühingute arwus, mis 1925. aastal weelgi kerkib, nii et neid aasta lõpuks 20 on. 1924. aasta jõulukonwerentsi ajal wõetakse üks waene laps kasvatada ja 1925. walitakse A. Pitkjaan „Noorte Elu“ talitajaks.

Kirjandusalal on püüdnud liit ka midagi ära teha, kirjas-tades oma olemasolu ajal 8 raamatukest, millest wiimane tänawu nelipühiks ilmus. Iga aasta, 1923. peale on jõuluajal peetud waimulik konwerents, esimene Tallinnas, teine Narwas, kolmas Paides; tegelik aastakoosolek peetakse nelipühi ajal; esimestel aastail peeti ka lühike kursus.

Üldliselt öeldes: wäike on C. E. liikumine Eestis ja pisut on ta head korda saatnud, kuid mida ta on teinud, seda on wõinud ka Issand paljudel kordadel õnnistada. Jäägu tänu Talle — ning andku, et 2. Rajariikide konwerents tööle noori enam kihutab.

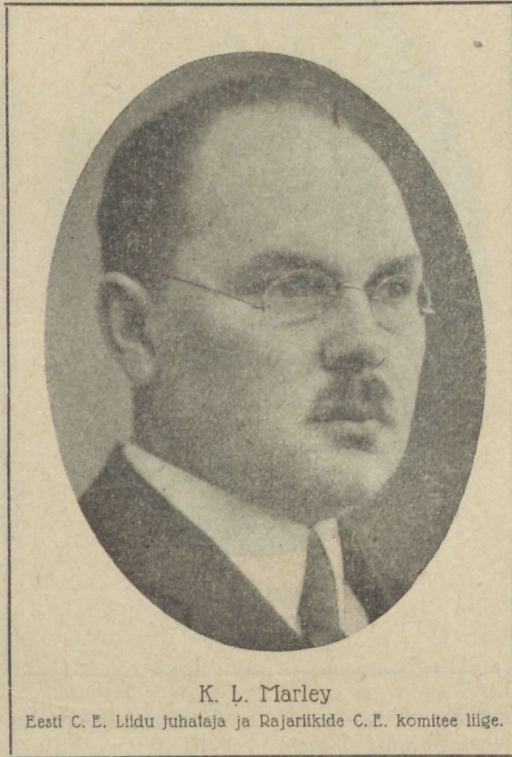
SOOMES.

Soomes asutati esimene C. E. ühing juba 28 aasta eest.

Tol ajal oli keegi soomlane üliõpilane Londonis misjonikoolis õppimas, millisel teekonnal tal wõimalik oli Inglise C. E. liikumisega tutwuneda.

Kodumaale tagasi tulles asutab ta esimese C. E.

ühingu Turu linna, kus ta jutlustajaks oli. See sündis aastal 1898. See tolleaegne noor üliõpilane on praegune koolinõunik Sulo Salmensaari, Soome Wabakoguduste juhatuses esimees.

K. L. Marley

Eesti C. E. Liidu juhataja ja Rajariikide C. E. komitee liige.

Foto Rambach.

Tallinna waade Toompealt.

Mõni aasta hiljem asutati C. E. ühingud Tamperele ja Helsingisse wabakogudustega ühendusse. —

Peale selle sai Soome C. E. liikumine oma algussammudel edasitõuget ka teisel teel. Keegi wabamisjonlane insener läks Inglismaale ja Ameerikasse õpi-reisule. Ta kiindus seal eriliselt C. E. tööwiisidesse ja kodumaale tagasi tulles oli energilisim C. E.-lane. Helsingi C. E. ühing on tänulik selle noore tulisehangelise inseneri vastu. See mees on praegu Helsingi ülikooli lektoriks ja on sama tuline C. E.-lane praegu, kui 24 aastat tagasi. Tema nimi on Emil Saraoja. Neid kaht wenda võib pidada Soome C. E. liikumise isadeks.

Mõlemad on olnud mitmed pikad aastad C. E. liidu juhatajaks ja järgmine on praegugi meie liidu juhataja abi, kuna eelmine on meie koguduste ühenduse juhataja. Kui juba mitmed C. E. ühingud olid sündinud wabakoguduste ühendusse, siis asutati wiimaks Soome C. E. liit.

Missuguses uskkonnas Soomes on C. E.? Kui C. E. liikumine tuli Soome, wõttis teda vastu ainult üks misjoniselts, nimelt Soome Wabamisjon. Pärast usuwabadusseaduse ilmumist Soomes on see misjon muutunud iseseiswaks uskkonnaks Soome Wabakoguduse nimetuse all.

Oleks küll soowitaw, et muudki uskkonnad noorsootöö suhtes kasutaksid C. E. liikumise edusid, kuid ühel või teisel põhjusel ei ole see weel nii läinud.

Dr. Clark käis C. E. asja pärast mitmedki korrad Soomes. Kui Oslos peeti 1912. a. Euroopa C. E. konwerentsi, wõtsid sellest mitmed riigikiriku õpetajad Soomest osa. Siis mõtlesime, ehk riigikirik wõtab ka C. E. enda piirkonda. Aga asi ei läinud nii. Mõned C. E. ühingud asutati küll riigikirikuis, aga needki ei ühinenud C. E. liiduga. Hiljem on need liitunud mingisuguse teise krist-

liku noorsookoondusega, kus on tarwitusele wõetud palju C. E. tööwiise, aga mitte nimetust.

Wabakoguduslikus ringkonnas on piinlikult kinni peetud sellest põhimõttest, et ühtki ümberpöörmatut ei wõetaks vastu usklikkude kogudusse. Ja kui nüüd C. E. töötab niisuguseis kogudustes Soomes, siis peawad seal olema samad põhimõtted. Seepärast ei wõeta meie ühinguisse liikmeks muid noori, kui neid, kes on maailmale selja pöörnud ja usu läbi saanud teadwalt uuesti sünnitatud ja Püha Waimu tunnistuse lapseõiguse kohta. See on seepärast, et C. E.-lastest saawad tulewased kogudusliikmed ja meie ei soowi pöörmatuid kogudusliikmeid. Nende koht on maailmas, kuhu nad ka kuuluwad. See ongi põhjus, mis on hoidnud Soome C. E. karja wõrdlemisi pisukesena.

Kui palju on ühinguid ja liikmeid Soome C. E. Liidus.

Arwesse wõttes, et C. E. töötab Soomes ainult ühe uskkonna ringkonnas ja ainult tõsiusklikke noori vastu

wõetakse, on meie ühingute arw väike.

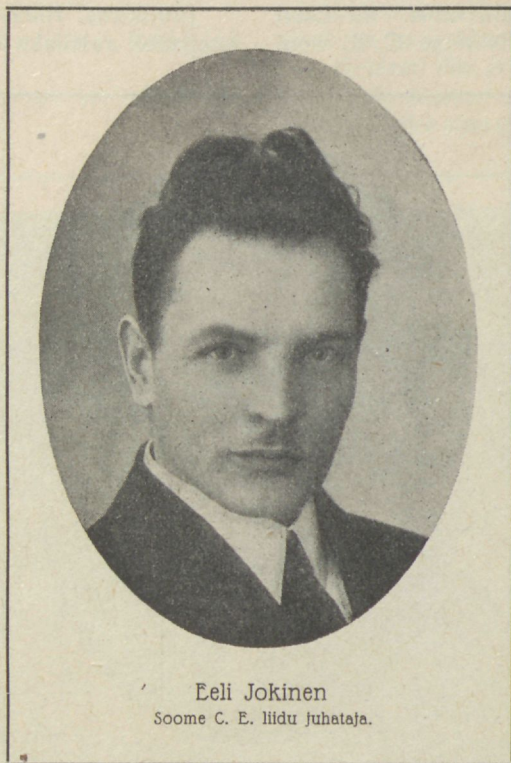
Meil on ainult 62 ühingut, kokku 2500 liikmega. Nendest on 30 Rootsi ühingut, milliste liikmete arw on tuhande ümber.

Kui Wabamisjon 1922. a. jagunes Soome ja Rootsi iseseiswawks misjoni- ja koguduskondadeks, jaotati ka C. E. Liit kahte ossa.

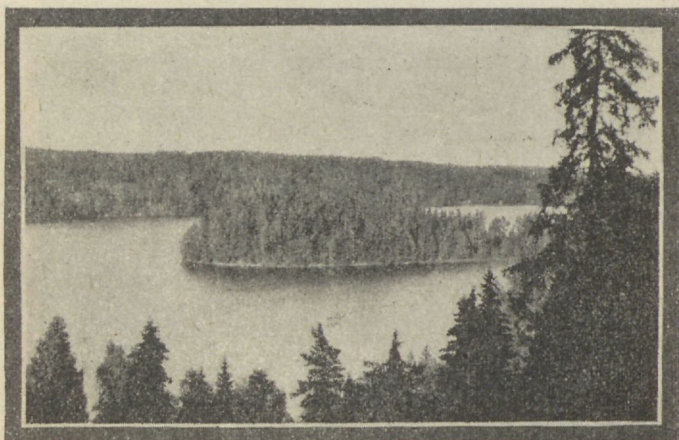
Soome elanikkudest on umbes 10 % rootsikeelsed ja mõlemad keelrühmad asutasid oma C. E. Liidu. Nõnda on Soomes praegu 2 C. E. Liitu, missugused kõiges sõbralikkuses töötawad kumbki oma keelrühma keskel, samade koguduspõhimõtete järele. Rootsi

C. E. Liidu juhataja on praegu pastor P. W. Lindahl ja Soome Liidu juhataja nende ridade kirjutaja.

Aast-aastalt on meie liikmete arw kaswanud ärkamiste läbi, mida Jumal meile annud. Wiimati oli meil ärkamine Helsingis, kus meie reisusekre-

Eeli Jokinen
Soome C. E. liidu juhataja.

Maastik Soomest — järn Hämeenlinna ligidal.

tärid Villiam Jokinen, Vilho Rantanen ja nende ridade kirjutaja pidasid äratuskoosolekuid umbes 10 nädalat. Ligi 100 ümberpöörnut ühines tol ajal Helsingi C. E. ühingu.

Soome C. E. liidul on nüüd kolm reisusekretäri ja kolm ringkonnasekretäri palgatud C. E. töö jaoks. Rootsi C. E. Liidul on ka oma reisusekretär.

Soome C. E. ajakiri.

Juba 10 aastat on meil ilmunud oma soomekeelne C. E. ajakiri „Nuorten Todistus“, mida trükitakse ja lewitatakse 8.000—10.000 eksemplaris. Möödunud aasta C. E. Jõulunumbrit lewitati 21.000 eksemplaris. Rootslased toimetavad ka perioodilist C. E. kirjandust eriväljaannetena, kuna alaliselt avaldavad omi C. E. artikleid „Evangeliskt. Vittnesbörd“ lehes.

Soome C. E. ajakiri on mitmed kümnend tuhanded margad iga aasta kasu toonud, mis on läinud noorsoo-töö reisu- ja ringkonnasekretäride toetuseks.

Niiwört kui Jumal annab ärkamisi meie keskele ja noored usklikud Issandas hoiduvad, läheb C. E. töö Soomes edasi.

Eeli Jokinen

POOLAS JA WABALINNAS DANZIGIS.

Kui aastal 1918. Poola wabariik tõusis, juhtis Jumal seda nii, et rida piiriäärseid C. E. ühiguid meie omaks said. Suurem osa neist asub endisel Saksa riigi maalal. Seal oli noorsoo-töö juba arenenud 25—30 a. eest ja la-
iutunud Läänemere rest Schlesia piirideni. Aga ka nõndanimetatud kongress Poolas, mis warem kuulus Wenele, on Jumal ära-
tanud 1904. a. peale üksikuid mehi, kes on teeninud noorsoo-
töös. Nende keskel erineb iseäranis pastor R. Schmidt (Pabjanice bei Lodz). Peaaratus kuni Poola

wabariigi tõusmiseni on tulnud välja Saksa C. E. kodust Friedrichshagenist Berliinist. 1920. a. ühinesid Poola noorsooühingud ja wabalinna Danzigi omad üheks C. E. liiduks ja 1921. a. peeti Wandsburgi koguduse õdedemajas Wicborgis suure osawõtuga esimene konwerents. Järgmisel 1922. a. wõisime terwitada endi suureks rõõmuks ka pastor Dr. Clarki ja tema abikaasat. Jumal õnnistas tema tööd meie konwerentsil.

A. 1921. wõis meie liit Jumala abiga ametisse panna ka ühe reisusekretäri. Tänapäew on neid juba kolm. Peale selle on kolm diakonissi Wandsburgi õdedemajast kui reisuõded tegewuses. Palju teisi diakonisse samast asutusest teenib kohalikke ühiguid. Meie liit korraldab iga aastal ühe peakonwerentsi, mis wiimasel korral peeti suure osawõtuga wabrikulinna Lodzis. — Koosolekuid peeti ühel ajal kolmes eriaulas. Peakonwerentsi eel ehk lõpul peetakse iga aasta piiblikursus noortele ja teine juhatajaile. Need on meil iseäranis õnnistatud olnud. Meie pealiit jaguneb

weel kaasa püha-päewakooli-töös ja lasteühinguis. Iseäralik raskus, mis tahtis wähest rõõwida meie rõõmu ja tulewikulootuse, oli suur ewangelistide ja paljude liikmete lahkumine 1919. a. kuni 1925. a. Paljud meie ühingu kaotasid enamuse liikmeist, ja ligi kolmkümmend läksid selle tagajärjel hingusele. „Aga Jeesus Kristus on seesama eile ja täna ja igawesti.“ Issand awas

nelja prowintsialliitu, mis peawad samuti konwerentse ja piiblikursusi. Suuremas osas ühingu is toimkondade süsteem, mõnedes on ka Walgeristi grupid noormeestele ja grupid kõlblil puhtuse jaoks noortele tütarlastele. Siis aitawad meie liikmed

weel kaasa püha-päewakooli-töös ja lasteühinguis.

Iseäralik raskus, mis tahtis wähest rõõwida meie rõõmu ja tulewikulootuse, oli suur ewangelistide ja paljude liikmete lahkumine 1919. a. kuni 1925. a. Paljud meie ühingu kaotasid enamuse liikmeist, ja ligi kolmkümmend läksid selle tagajärjel hingusele. „Aga Jeesus Kristus on seesama eile ja täna ja igawesti.“ Issand awas

jälle südamed ja täitis — tühjad kohad. Ja Ta awas ka uksi uutesse kohtadesse, nii et kahane-

P. Lassahn

Poola C. E. Liidu juhataja ja Rajariikide C. E. Komitee esimees.

Osadusmendademaja Wiecborgis.

mise asemel meie ühingute arw veel tõusis. Mõeldes selle suure lagunemise peale on see üks suur ime meie silme ees, et meie oma töös võime kaswu märkida viimase wiie aasta kestel. 1921. a. tõusis Poolas liikmete arw ligi 100 noorsooühinguga ümmarguselt 2500. Nüüd on meil üle 4000 liikme. Võime ainult Jumalat kiita ja öelda: see on Issanda töö!

1923. a. peale annab meie liit ka iseseiswat noorsooajakirja välja. Esimene number ilmus kuuleheküljeliselena ja pidi ilmuma kord weerandaastas. Nüüd on meie ajakiri 16-leheküljeline ja trükitakse iga kuus 3200 eksemplari. Erilist edu kinkis Jumal meie ewangeeliumilehele „Wach auf“, mille oli alguses — ainult 3000 tellijat, nüüd aga trükitakse iga nädal 19.000 eks. Peale selle anname veel välja teemiraamatuid (kirjakohad iga päewa jaoks) ja raamatukest „Lichtstrahlen“ (kirjakohad seletusega iga päewa jaoks.) Täna on läinud juba umbes 4500 Lichtstrahlen'it ja 2500 teemiraamatut. Peame küll tunnistama: Meie oleme liig halwad kõige halastuse ja truuduse wastu, mis Jumal meile on üles näidanud. Aga siiski on paljud ewangeeliumikogudused, kus ei seletata küllalt selgelt teed rahule ja hingeõnnistusele ja kus keegi ei näita noorile teed Jeesuse juurde. Nii näeme endi ees suuri ülesandeid.

Iseäraliku tähtsusega meie maa noorsootööle on Poola wabariigi piiril Wiecborgis asuw „Gemeinschaft Schwesternhaus“. Seda juhatakse wabakristlikus waimus ja on soe sõber C. E. ühingule. Õed, kes väljas töös seisawad, aitawad nii palju kui võimalik noorsootööle kaasa. Mitmed juhiwad noorsooühinguid. Tänapäew on seal umbes 250 öde. Et raske oli saada jutlustajaid, ewangeliste ja noorsootöötajaid väljamaalt, asutati 1921. a. samasse ödedemajja „Gemeinschafts-Brüderhaus“. Jumal on selle 5 a. jooksul kinkinud oma kestwat armu. Praegu kuulub sinna 42 wenda, milledest 9 kui misjonäri töös seisawad, 30 ettewalmistuses ja 3 täidab omi kaitsewäekohustusi. Misjonärid, kes selles kodus on kaswanud, on agarad noorsootöötajad. Üks neist töötab reisujutlustajana. Kui nii pilku tagasi heidame endi noorsootööle, peame ainult Jumalat kiitma. Meie

tunneme seda selgesti, et mitte meie ei ole saawutanud seda, waid Issand on kõik seda teinud.

Seepärast tahame Teda usaldada tulewikuski. Meie oleme nõrgad, Tema tugew ja truu, Ta võib ka edaspidi suuri asju teha. Teda tahame usaldada. Lassahn.

LÄTIS.

Juba paljud aastad enne sõda tegi C. E. töö Lätis lootusriikka alguse. Oleks tähendada, et 1905. a. rahwuswahelisel konwerentsil Berliinis esineb ka Lätimaa. Wene walitsuse all ei olnud tollel liikumisel aga ühtki arenemiswõimalust. Ja peab imestama, et Riias siiski kerkis ellu üks õitsew Saksa noorsooühing, mille tegewuswilja võime leida veel tänapäewgi. Mõned noored sellest ringkonst astusid misjonitõesse ja seisawad veel praegu õnnistatud tegewuses.

Wist huwitab paljusid noorsoosõpru teada, et C. E. liikumise isa pastor Dr. Clark enne sõda on olnud juba korra Riias. Ta pidas mõnedki õnnistatud koosolekud. Paljudele on tema sellekordne töö Riias weelgi unustamatu. Sellest ajast läksid paljud sõbrad lootusrikkalt töösse ja näis, nagu oleks tahtnud C. E. liikumine Riiasst välja minnes wallutada isegi terwe Wenemaa.

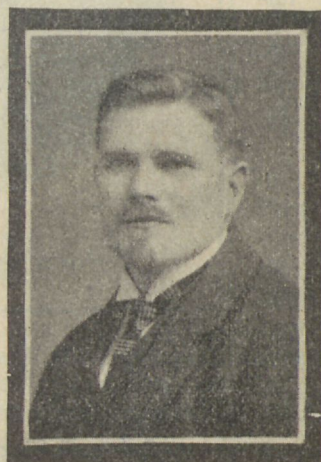
Aga siis tuli täiesti ootamatult sõda, mille läbi noor lootusrikas töö põhjalikult segati. Ning kaua pärast 1918. a. rahuotsust ei wõinud mõelda uue alguse peale. Nagu teada, tulid siis rewolutsioonitormid. Politilised rahutused takistasid iga jumalateenistust tunduvalt. Noorsugu oli suuremalt osalt seotud kõigi nende wõitlustega, nii et ta peaaegu sugugi ei reageerinud usulistele asjadele. Sellest hoolimata jätkati waikselt C. E. töö ehitust. Juba pärast 1918. a. rahutust asutati ewangeeliumiosadusse „Rettung“ (Romanowit. 32) C. E. ühing, mis on wapralt pidanud läbi kõik need tormid. Selle mõjul tekkisid ka siin ja seal maal wäiksemad noorteringid. Jumal pani noorsoo häda paljudele usklikele südamele, palju palawaid palweid abi pärast tõusis üles taewa poole, ja abi tuli. — — —

1922. aasta algul liikus teade, et Dr. Clark tahta tulla Euroopasse. Meie pöörasime kohe Saksa C. E. keskpunkti Berliini ja saimegi teada, et

S. Rabe

Läti Saksa C. E. liikumise juht ja Euroopa ning Rajariikide C. E. komitee liige.

P. Freiman

Läti C. E. liikumise juht ja sekretäär ning Rajariikide C. E. komitee liige.

Dr. Clark olewat juba teel Euroopasse. Otsustasime kutsuda teda Riiga. Suur oli ühine rõõm, kui tuli wastus: 22. märtsil 1922. a. saabub Dr. Clark Riiga. Alati ettevalmistusega. Üüriti Riia suurim saal koosolekuks. Läti ja Saksa noored ühinesid, et teda ühiselt vastu võtta. Taheti teda terwitada ühise ingliskeelse lauluga: „Stand up, stand up for Jesus!“ Ühine rõõm ja ootus oli kirjeldamatu suur.

Kuid viimasel silmapilgul telegrafeeris pastor Blecher: „Dr. Clark on haige: ei või mitte tulla.“ Uskusime, et ühine pettumus on hirmus suur. Määratud koosolek peeti siis Dr. Clarkita. Kaua enne algust oli suur saal täidetud. Peagi märkasime, et oli meie juures keegi teine; taewane Kuningas ei keeldunud oma ligidust. Kõikide imetuseks lõi noorsooküsimus sellest päevast õieti

sele rajariiges. Igatahes tõmmati ilmaliidu tähelepanu ka meie maadele; juba see oleks suur õnnistus, kui tohiksime võtta, et sellest peale on palutud meie eest enam.

Lätimaa ise pole küll rajariikide konverentsist saadik silmapaistvalt edasi jõudnud. Mitte, et oleksime olnud selle aja tegewuseta, ei, mõnedes ühinguis on töötatud õieti wirgalt; aga ikka tõuseb see raske organisatsiooniküsimus. Peale Saksa ühingute, mis seisawad selgelt ilmaliidu põhilauseil, on lätlaste hulgas veel kolme isesuguste sihtjoontega ühinguid, mis ei või tulla mingisugusele ühinemisele. Nendes on põhimõttelised lahkuminekud, seepärast on ka waewalt väljawaadet tõelisele ühinemisele. Hiljuti ühinesid aga need läti ja saksa ringid, kes seisawad selge jumalasõna põhjal, et luua üht selget organisatsiooni, mis pakub

P. Sink

Narwa

põlema. Soowitud ja mitte soowitud küljest haarati asjasse. Aga peagi ilmus suur puudus liikumise juhtimise järgi, iseäranis lätlaste hulgas. Ei olnud kuidagi võimalik ühendada mitmesuguseid kristlikke sihte ühises põhikirjas. Seepärast pidi küsimus organisatsiooni järgi ikka jälle waibuma.

Nii tuli aasta 1924. Augustikuus peeti Hamburgis Euroopa C. E. konverents, millest võttis osa mitmete Läti ühingute esindajana ka selle artikli kirjutaja. Seal äratas ta Euroopa komitee istungi ajal rajariikide idu. Pärast seda ühist kaalumist kutsus ta esimese rajariikide C. E. konverentsi Riiga 1925. a. märtsiks.

Selle esimese konverentsi käik on ju üldiselt tuttaw. Meie suureks rõõmuks võisime näha eneste keskel hulga armsaid sõpru. See oli aga algus ja iga algus on raske, iseäranis meile waestele lätlastele; aga see oli siiski algus, palju tähendaw meie kohalikule tööle, kui ka kõigele noorsooliikumise

meile tulewikus õnnistatud koostöötamise võimalusi läti noorte seas.

Suurte arwudega opereerida meie küll ei või, aga asi on arenemisel. Meie usaldame Jumalat. Kui Tema meie poolt on, kes võib meie vastu panna? Jeesuse Kristuse igawese kalju juures tühistatakse kõik waenulised pealetungimised. Kõigest hoolimata hoiame kõrgele endi lippu: Läti noorus Kristusele ja kogudusele!

Rõõmustame väga, armsad Eesti C. E.-lased, et võime tulla, kui Jumal tahab, teie ilusasse pealinna Tallinna, osa võtma teisest rajariikide konverentsist.

Terwitame teid südamest, kui õdesid ja wendi Kristuses, kes te teenite Issandat C. E. noorte ühinguis, kes te ühiselt tõstate waimumõõka saatana pimeduswõimude vastu, mida aga Jeesus Kristus kõiki wõitis Kolgata ristil.

Georg Rabe.

Viis aastat „Noorte Elu“ elus.

Pilke minewikuhõlma heites leiame, et iga kuue aasta järele Jisrael ja ta maa hingas: ei külwi ega lõikust, ei askeldust ega tööd, vaid waikus ja rahu. Wõib kujutella seda pühapäewfust, mida seitsmes aasta tõi, seda rahu, mis lehmis üle aasade, põldude, üle orgude ja majade. Iga wiiekümnes aasta oli juubeliaasta, mil jällegi seifatus töö, mil wallandati ka orjad.

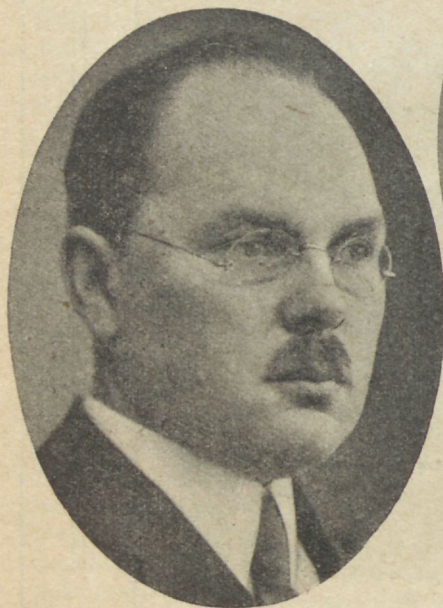
Tolleaegne wana seaduse wiis on ka praegugi maksew, kuigi teifsel kujul. Ka meilgi on komme seifatada, kuigi mitte terweks aastaks, ja waadet minewikku teha, tuletades meelde, mis minewikus olnud ja läbi elatud.

Meieaegne eifimene farnane peatus on harilikult wiie aasta järele, mis küll lühike periood, kuid ometi on praeguse aja wiis aastat üldi-

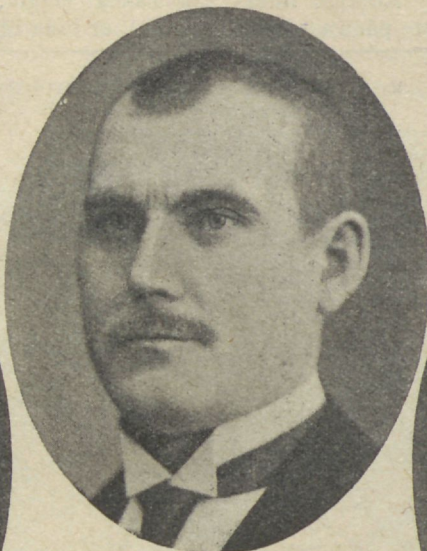
fitud ajakirja „Sihi Poole'ga“ algust, mis ka weel 1920. a. jõuluks trükituna ilmub. Mõne kuu pärast näeb ka C. E. liidu häälekandja „Noorte Elu“ eifimene number päewawalgust.

Ruidas fündis „Noorte Elu“?

Wististi oli see märtsikuu õhtu. Tall. S. R. ja „Allika“ C. E. Ühingu kirjandustoimkonna liikmed olid J. Peipmanni pool koos. Päewakorras oli ajakirja küifimus, mida R. L. Marley oli soowinud läbi arutada. Ehk küll R. L. Marley puudus ise koosolekult, olles reisul, arutati ja wahetati mõtteid selle üle, mille lõpptulemus oli: et C. E. liit wajak ajakirja. Weeti eifimefi jooni, määrati kindlaks neljakordne aastas ilmumine. Waliti toimetus, kuhu kuulufid R. L. Marley, Jaan

K. L. Marley.

Jaan Peipmann.

W. Rakles.

„Noorte Elu“ toimetajad wiie aasta kestel.

felt enam fündmusrikkamad, kui kauaaegses minewikus, kus elu palju rahulikumas tempos liikus. Ka „Noorte Elu“ elus tähendamad need wiis midagi. Seepärast tahab ka „Noorte Elu“ ühes 2. Raja-riikide C. E. konverentsiga pühifseada oma wiieaastast juubelit.

1920. aasta toob Cestisfe elawa liikumise usklik-noorfoe alal: algab ju selle aastaga C. U. N. „C. E.“ liit oma olemasolu. Üle maa tärkawad ühingud, mis aga wajakamad ühendamad fidet, ergutust ja juhastust; tundub wajakadus ajakirja järele. Alguses püütakse sellest üle faada fhapirograafitud ringkirjadega, mis aga ideede ja ewangeeliumi edastikandmise mõttes mitte praktiliseks osutumad. Liigub ajakirja mõte, mis wõtab pikapeale kindlama kuju. Wahapeal teewad Tall. S. R. C. E. noored fhapirograa-

Peipmann, Wold. Rakles, Peeter Sink, Ernst Uder, Joh. Peipmann, Harald Dahl ja Hendrik Tuttar. Nime leidmine tegi raskust. Sessel koosolekul ei leitudki talle seda, alles hiljem nimetati ta „Noorte Elu'ks“, seft T. S. R. C. E. Üh. kirjandustoimkond ei tahtnud oma „Sihi Poole“ nime selleks ohwerdada. Rahalistelt oli ilmumine Dr. Clarki 100-dollarilise kingituse tõttu kindlustatud, millise summa maksis „Noorte Elu“ hiljem reisufekretärikassasse tagasi.

Enne kui tegeliku wäljaandmise juurde afuti, eifinetti ühendusettepanekuga Cesti baptisti noorfooajakirjale „Elukewade“, kuid mõnedel põhjustel ei teostunud see.

Toimetus afus tööle. Jõud, kes afja pidid edasi wiitma, polnud ajakirjandusalal pea mitte midagi

teinud. Kuid waimustus ja armastus asja wastu aitas edasi.

Esimene number ilmub nelipühiks 1921. 32-leheküljelisena ja 3000 eksemplaris. Wärske uudisena ja esimese pääsukesena tohtisime terwituseks teda wendadele Jõkistele sadamasse wastu wiia. Rõõm oli suur: meil on ajakiri.

Aasta meeres. Tegelikult saadi ainult kolme numbriga wäljaandmisega hakkama, millest wiimane

peale on ta ilmunud kümme korda aastas, kord kaksiknumbrina.

Esimene aasta möödub ainelise puudujäägi tähe all, ka teise aasta algus on raske, nii et isegi laenu tuleb teha. Oli ju tingitud see sellest, et wähe aastatellijaid oli ning üksiknumbrimüük ei edenenud alguses nii hästi, kui soowiti. Kuid asi paranes siiski ruttu. Kuigi esimene aasta puudujäägiga lõppes, annavad teised aastad ülejäägid, milledest

„Noorte Elu“ oma wälismaa kaaslaste keskel.

kaksiknumbrina ja paksemana Pärnus ilmus. Wiimase numbriga juures kirjutab alla wastutaw toimetajana J. Peipmann R. L. Marley afemele, kes Saksamaale sõitis. Esimene aasta õpetas ja näitas, et harwa ilmumal ajakirjal usklikringkonnas head minekut pole, teiseks tundus ka hind 25 marka kallina.

Tihema ilmumise küsimuse mõtab toimetusele ning 1922. a. esimene number ilmub 16-leheküljelisena ja hinna poolest 15 marka. Seft aastast

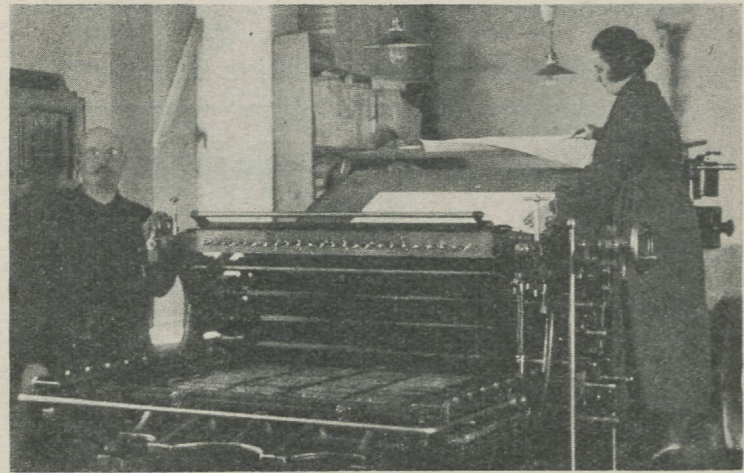
mõlad tasuta ja reisufekretärikasjat toetas.

Et lugejate soowe teada saada, korraldatakse 1922. aastal lõpu poole ankeet. — Neid soowe arwesse mõttes püüab toimetuse ajakirja sisus ka muudatust ja korraldust läbi wiia.

1923. aastal ilmub nr. 7 wärwilise kaanega ja neljawärwitrukilise pildiga Friedrichi maal „Rist mägedes“. 1924. aasta toob kaasandena mitmewärwilise seinakalendri ja 1925. a. kaks noodilehte: D. Lus-

J. Reinwaldt, „N. Elu“ 1. talitaja.

Masin, millega „Noorte Elu“ trükitakse.

1921

„Noorte Elu“ toimetus 1924. aastal.

Noorte Elu

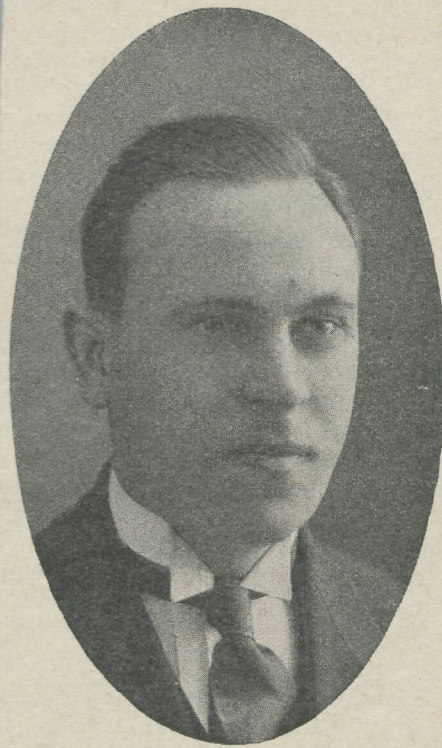
№ 1 1921

Esimene „Noorte Elu“ number.

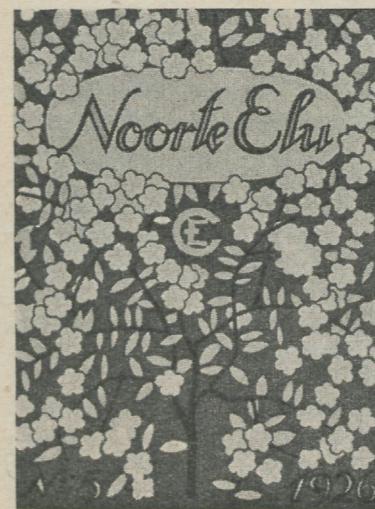

„Noorte Elu“ laialisaatmine.

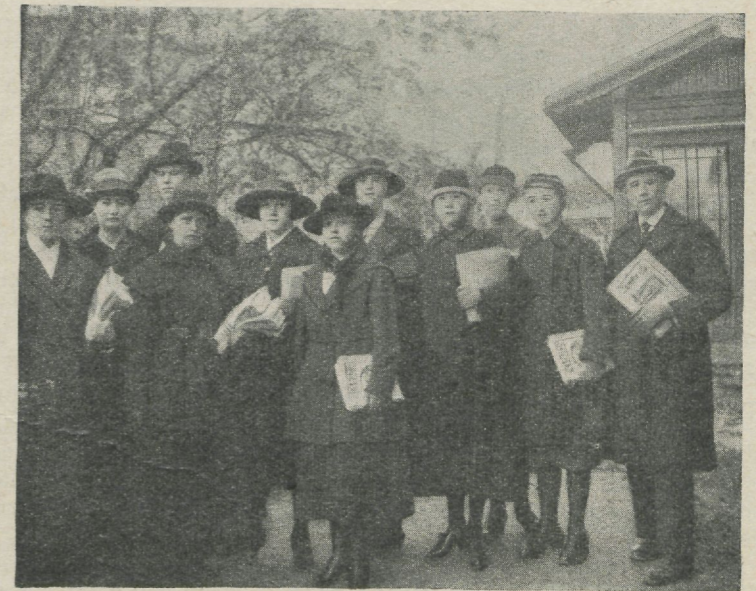
1926

A. Pittjaan, praegune „N. E.“ talitaja.

„Noorte Elu“ Nr. 5 1926.

Noori „Noorte Elu“ lewitama minekul.

mani helitööd P. Sinki sõnadele: „Kewad hinges“ ja „Mu õunapuu“.

R. L. Marley, kes nr. 3 — 1922. uuesti ajakirja toimetamisele asub, lahkuib 1924. aasta lõpul toimetusest. Tema asemele saab toimetajaks W. Rakles.

„Noorte Elu“ trükitakse alguses Tallinnas, kuid 1922. aasta lõpul asutavad usklikud Keila trükkikoja, kuhu „Noorte Elu“ 1923. aastal nr. 5 kolib.

Talitustööd teeb alguses ennaftsalgawalt J. Peipmann, misjagune töö tal wiimaks ülejäökäiwaks muutub. 1923. aastal wabaneb J. Reinwaldt kaitsesõjeteenistusest; tundes humi ja armastust „Noorte Elu“ vastu, wõtab ta talituse enda peale, töötab suure enesjalgamisega ohwerdades oma wabu ja õhtunde selleks. Kuid töö kaswab, näib tarwidus inimese järele, kes seda enda peale täiesti wõtaks, ja 1924. aasta lõpul walib liidujuhatuse selleks A. Pitkjaani.

Wite aasta jooksul on wõinud ta endale hulga sõpru, ustawaid kaastöölisi ja agenteid leida. Palju armastust on talle osaks saanud, ennaftsalgawalt on noored teda lewitunud. Rõõmustawaid teateid ta kasust on mõndagi toimetuseni jõudnud. See kõik tõstab meelt, tahet ja tänutunnet Jeesuse vastu.

Jäägu hüldeks: edasi wõitluses, edasi töös. Olgu püüie täita Päästja tahtmist, küll õnnistus osaks siis saab.

M õ n e d a r w u d .

Wite aasta jooksul on ilmunud tegelikult 42 numbrit ligi 800 leheküljega ja 300 pildiga. Trükitud eksemplaride arv teeb 129.900 wälja. Kui kõik need numbrid üksteise kõrwale seada, saaksime ligi 28-kilomeetrilise tee. Wõrdluseks wõiksime mainida, et Tallinna — Keila wahelise raudteeliini pikkus on 26, 9 kilomeetrit. Otselt pannes oleks see ligi 37 kilomeet-

rit, mille wõrdluseks oleks Tallinna — Klooga wahel. Pealistikku pannes ulataks see üle 140 meetri. Olestiste kiriku torn Tallinnas on kõrgist 138 meetrit kõrge.

„Noorte Elu“ oma wälismaa kaaslaste keskel.

Pahemal pool ilal: „The Christian Endeavor World“ — „Christian Endeavori Ilm“, ilmaltidu häälekandja, mis ilmub iga nädal 16—20 lehekülje juuruses P.-Ameerikas, Bostonis. Parempoolsel äärel: „The Christian Endeavor Times“ — „Ch. Endeavori aeg“, Inglise liidu häälekandja ilmub ka iga nädal, kuid on wähem, 12—16-leheküljeliste. Ilmumiskoht London. Nende kahe wahel Soome liidu häälekandja: „Nuorten Todistus“ — „Noorte tunnistus“ ilmub kuukirjana; lugejate arv 8000 ümber, ilmumiskoht Jyväskylä; all pahemal ja paremal pool „Nuorten Todistuse“ ja „Suomen Wiikkolehti“ — „Soome Nädalaleht“ (Soome wabariiki häälekandja) ühised jõulunumbrid, pahempoolne: „Jouluaatto“ — „Jõuluõhtu“ on möödunud aasta ja teine „Joulu walo“ — „Jõulu walgus“ 1922. aasta oma. Jõulunumbrid ilmuvad 16—21.000 eksemplaris. Hallides kaantes: „Die Jugendhilfe“ — „Noorte abi“ on Saksa liidu häälekandja, ilmub kaks korda kuus 28 lehekülje juuruses ja 20.000 eksemplaris; tema kõrwal asub „Jugendbundblatt“ — „Noorsooühingu-ajakiri“, Poola liidu häälekandja, mis ilmub kord kuus. All sejab Ungari liidu ajakiri „Mustarmag“ — „Sinepiwa“ — kuukiri, mitme wäiksemate kaasannetega. Raanel on kujutatud puu, mille juured allolewasse maakerra: Aafriasse, Aafrikasse, Ameerikasse, Euroopasse tungiwad: puu ladwus on lint pealkirjaga: Krisztusért es az egyházért. — „Kristuse ja koguduse eest“.

„Noorte Elu“ kaastöölisist.

Olga Weske — õpetaja Tallinnas, töötab „Noorte Elu“ tõlkijana. Pikemaist töist mainida: „Pompei linna orjatüdruk“ ja „Juubal“.

Melania (Milla) Krimm — Pärnumaal, Sanga wallas, sündinud waese kaluri tütrena 1894. a. 24. mail. Meri ja lagedad wäljad on olnud ta alalised läbielamuste seltsilised. Kaotas oma isa õnnetu surma läbi 1910. a., mis ühes teiste läbielamustega teda kurwameelseks muutsid. Kolm aastat hiljem leiab ta kaotatud rahu, saades päästetud.

Niikaua kui pöörnud, on kestnud ka luuletuse ajajärk, mis on ainult „anne“ ilma, et kuskil oleks end täiendanud. 1926. aasta kewadel ilmus luuletuskogu „Läbi pimedada õõ“ Pärnu C. E. Ühingu kirjastusel. Ka proosas on awaldanud kaunit mõnda „Noorte Elus“.

Leida Hammer — lõpetas 1925. aastal Tallinna Linna 2. tütarlaste gümnaasiumi. Usklikuks sai kooliajal, „Noorte Elu“le“ on töötanud kaasa tõlkijana, kuid ka kirjeldusi ilmutanud, milledes tabaw, wõrdlusrikas wäljenduswiis awaldub.

Johannes Peipmann — on sündinud 1. okt. 1884. a. Harjumaal Raasiku wallas. Lapse-

põlwes on Jumala armastusest liigutatud. 18-aastase noormehena lahkuib isamajast, et iseseiswalt elada; maailm oma iluga meelitas teda oma poole nii, et elu parema ea pidi teda orjama, kuni 26. eluaastal Önnistegijale end andis 1908. a. On töötanud mitmed aastad usklikkude noorte keskel laulukoori juhataades. „Noorte Elu“ toimetuse liige, hulga waimulikke kirjutusi on „Noorte Elu“ weerud tema sulest saanud, niisama ka tõlkeid.

Woldemar Rakles on sündinud 8. juunil 1899. a. Rakweres. Alghariduse omandas Rakweres. 1919. aastal lõpetas Tallinna kunsttööstuskooli, mil ajal ka usklikuks sai. Praegu Tallinnas õpetajaks. Warases lapsepõlwes ärkas huwi ajakirjade vastu, toimetades siis juba käsikirjalisi wäljaandeid.

1924. aastast on „Noorte Elu“ wastutaw toimetaja.

Johannes Sarow — õpetaja Niibi algkoolis Noarootsis. Sündis 4. okt. 1884. Tallinnas töölise pojana. Öppis Nõmme algkoolis, Tallinnas linnakoolis ja kaswatusteaduslikel kursustel, mille 1906. lõpetas. Leidis päästmist 1909. aastal. Töötas esiti Jüri kihelkonnas, 1911. a. Taebblas, kust kaetuste peale jumalariigitöö pärast Niibi pidi minema.

„Noorte Elu’s“ on awaldanud peaaegjalikult tõlkeid, kuid ka algupäraseid töid, milledest pikem oleks „Ärkamine Läänemaal.“

Ewald Mänd on sündinud Hiiumaal 8. juunil 1906. a. Õppis Nõmme ja Wiiri algkoolis ja Emmaste kõrgemas algkoolis. 1921. aastal põles maha isa talu, süüdatud piksest, mille tõttu ka edasiõppimisvõimalus õppiwalt noormehelt wõeti. Pärast koolist loobumist töötas kodus ja hakkas merimeheks, millises elukutses oli tal võimalik enam jälgida elu. Pärast kaheaastast merimehe rännakut asus 1925. aastal kodumaale ja jätkab õppimist Keila baptisti jutlustajate seminaris.

Kirjanduslikud kalduwused olid juba noorest. Juba koolipõlwes teeb ta ajalehtedele kaastööd, olles wiie lehe kirjasaatja. 1922. aasta talwel saab usklikuks. Sellest saadik töötab waimulikis kirjanduses, olles „Noorte Elu“ ja „Elukewade“ kaastööline. Esimene teos „Walgus ja warjud“ ilmus 1926. a. C. E. liidu kirjastusel.

Karl Leopold Marley sündis 5. mail 1890. aastal Haapsalu linnas. Olles 5-aastane, asuwad ta wanemad elama Tapa lähedale Moe mõisa. Esimese hariduse omandab Tapa algkoolis. Saades 10 aastaseks tulewad ta wanemad elama Tallinna, kus Karl jätkab õppimist algkoolis, mida lõpetades wanemate soowil astub „Volta“ wabrikusse õppima elektrotehnikat. Poiss oleks omal soowil küll andunud kunstile. Õhtutel jätkab õppimist omal alal.

Saades 1908. aastal usklikuks, tunneb selgelt endas jumalikku kutset, anduda täiesti Issanda tööle. 1909. aastal saab kutse tulla Tauria kubermangu asutatavasse usklike haigemajja rawitsejaks. Sellele tööle jääb kaks aastat, wabal ajal õpid sel alal. 1912. aastal awaneb temale tee Saksamaale jutlustajatekooli. 1914. aastal, just enne ilma sõda jõuab kodumaale. 1915. aastal wiibib Krimmis, kus kutsutakse sõjawäkke. Teenis esimese kaardiwäe polgus wäeliinil Saksa okupatsioonini. Okupatsiooni ajal on reisujutlustaja kodumaal, korraldab esimese aliansskonwerentsi ja jätkab sakslaste lahkumisel reisimist juba Eesti misjoni ühenduse ülesandel. Oma hariduse lõpetamiseks wiibib Saksamaal Hamburgi jutlustajateseminaris. Veel üürrike aeg reisimistööd jätkates, kutsub teda Ew. Kristl. Wabakogudus omaks wanemaks jätkates ühtlasi C. E. liidu juhtimist. Kirjutanud on „N. Elu“le hulk algupäraseid waimulikke artikleid, elulugusid ja ilukirjanduslikke tooteid. On käsitanud ilmawaatelist küsimusi ja kirjutanud reisukirjeldusi ja muid artikleid.

Peeter Sink — sündis 30. märtsil 1902. aastal Soomeweres, Wiljandimaal. Õppis esialgu seal ses ministeeriumikoolis, mille lõpetamise puhul soowi awaldas Tallinna kunsttööstuskooli astuda, kuid wanemate soowil läheb veel Põltsamaa kõrgemasse algkooli, mille ka aasta pärast 1916. lõpetas. Järgnewa aasta sügisel awanes ometi võimalus kunsttööstuskooli astuda, mille 1919. aast. kewadel lõpetas, wahepeal ka wabadussõjast osa wõttes. Juba sõjahädaohtudes ja raskustes sai Jumal rääkida, kutsudes ümberpöörmisele, kuid ühes sõjahädaohtude kadumisega, kadus ka tahe Jumalale elama hakata. Ent selle armastus kutsus weelgi uuesti, millele järgnes elu Jumala altarile toomine. Usklikus põlwes on ta kirjanikuanne enam awaldanud, rohkesti kirjutusi, kirjeldusi ja luuletusi on „Noorte Elu“ talt saanud. 1924. a. ilmus C. E. Liidu kirjastusel ilus luuletuskogu „Sügawuste helid.“

Viktor Verus on sündinud 25. weebr. 1906. a. Tallinnas, kus ta ka kesk-koolihariduse on saanud 2. Realkoolis. 1923. a. sügisel abiturientina olles leiab Õnnistegija. Praegu õpib Tallinna Tehnikumis Ehitusteaduskonnas. 1924. a. alates on „Noorte Elu“ toimetuse liige.

Aleksander Sillos on sündinud Narwas 27. aug. 1891. a.

Hariduse sai Narwa-Jõesuu ministeeriumikoolis, mille lõpetas, kuid wanemate kehwise tõttu edasi õppida ei saanud; pidi juba 15-aastaselt wabrikus tööle hakkama. 22-aastaselt saab Õnnistegija kokku, annab end Temale. Oma esimesel jumalalõul kuulutamise reisul Wollossowa jaama, wangistati ta

Wene preestrite kaebtusel. Kuid see ei kohutanud noormeest.

1919. aastal wõttis osa wabadussõjast, kus haawataamise tagajärjel terwis rikuti, nii et kehalist tööd teha ei saa ja end jumalariigitööle on pühendanud. „Noorte Elu’s“ awaldanud mõned enda kõned, kuid ka tõlkega püüdnud aidata ajakirja.

Oskar Leilow — elukutse poolest aednik, on sündinud 18. sept. 1900. Pärnus. Õppis esiti kohalikus algkoolis, pärast ministeeriumikoolis, millest isa surma pärast pidi lahkuma, jätkates õppimist kodus. Lahkus isamajast, et wõõrsil teenistust leida. Pärast mitmeaastaseid rännakuid merel ja maal pöördus kodulinna tagasi, kus oma Õnnistegija 1918. a. sügisel leidis.

„Noorte Elu’s“ on awaldanud luuletusi.

Jaan Peipmann on sündinud 10. mail 1888. a. usklike wanemate pojana. Mõjuwalt kutsus Püha Waim juba 7-aastaselt, teist korda 16-

Me kutsume teid.

Me kutsume ülesse, tööle —
Ja wõitlema hüüame teid!
Aeg kiirustab — läheneb ööle —
Siin manitseb ruttama meid...

Nüüd künname söödise pinna
Ja usus me ajame wao;
See töö toob meil wõrratu hinna —
Need jäljed siit enam ei kao!

See elu on kaduw kui wari; —
Sest olgu me otsustaw nõu:
Nüüd lootuses külwame teri
Ja mullasse matame jõu...

Me kutsume koguma wilja
Ja põrmusse tallatud päid...
Oh tule sa, enne kui hilja,
Tee seda, mis teha weel wõid!

M. Krimm.

O. VEIKE

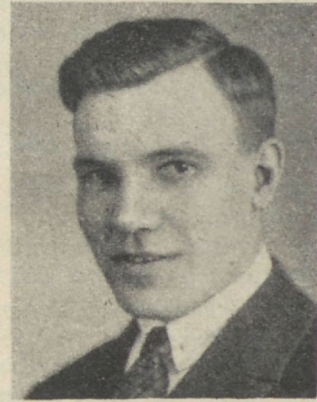
M. KRIMM

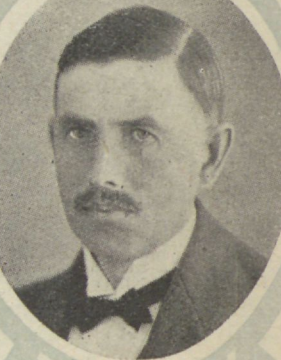
L. HAMMER

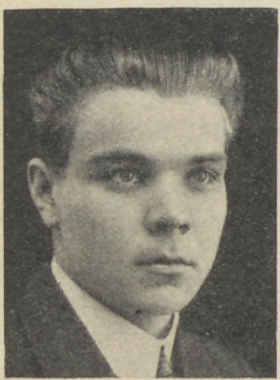
JOH. PEIPMANN

V. RAKLES

J. ARON

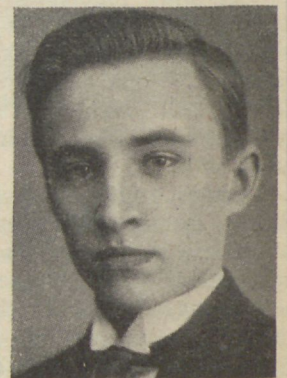
E. MÄND

K. MARLEY

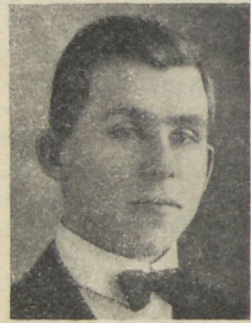
R. SINK

V. VERUS

A. SILDOS

O. LEILOV

J. PEIPMANN

N

E

aastaselt ja kolmanda kutse juures 20-aastaselt ei wõinud enam keelda ennast Igawesele armastusele. Noore usklikuna astus kaitsewäeteenistusse wiibides esiti Wenemaal ja pärast 3¹/₂ aastat Soomes Hämeenlinnas, kus ka C. E. liikumisega tutvunes. Kaitsewäeteenistuse wabaajad kasutas ta üldhariduse arendamiseks. Praegu — teedeministeeriumis ametnik; „Noorte Elu“ toimetuse liige. Soome keelest on toimetanud eesti keelde „Äratulaulud“,

mis Baptisti kirjandusseltsi kulul 1923. aastal ilmusid.

Peale ülalnimetatute on veel kaastööd teinud: D. Fiskar, G. Tiru, H. Dahl, E. Ader, A. Vunk, K. Karunga, E. Mill, M. Sawing, A. Sink, M. Wilgats, H. Kokamägi, E. J. Dahl, A. Aguraijuja, M. Kerg, M. Marley, A. Tilk, H. Kappet, A. Liblik, T. Michelson †, j. t.

R. W.

Ülewaade C. E. Liidu kirjastikust.

Meil on juba aeg, mil wõime seisatada ja wadata tagasi minewikku meie waimulikus kirjanduses, sest selline minewik on juba meie kirjandusel. Oleme jõudnud wälja ajast, mil terve waimulik kirjandus koosnes waid Jeruusalemma linna ärahäwitamisloost, mõnest jutlusraamatust ja hiljem mõnest „Ristirahwa pühapäewalehe“ numbrest.

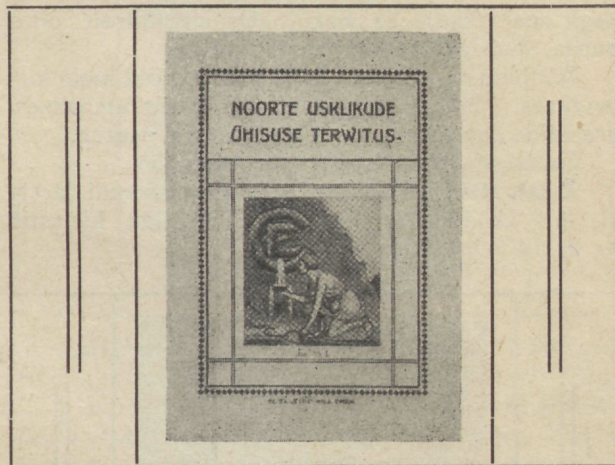
Esimised teosed meie waimulikus kirjanduses ei lase aimata õieti suuna, millises on nad kirjutet. Mõnikord wilksatab neis juba mõni päikeskiir, ent enamasti walitseb seal sünge öö, milles kobame kui „waesed patused“, olles alati jälle ekslikud jne. Ja sarnane wool säilib seni, kuni meile tuli täielik murrang usuellu. Aeg, mil tekkisid esimesed wennaste- ja wabakogudused, sai niihästi praktilises elus kui ka kirjanduses teeawajaks. Kuna siinkohal wõimatu on peatuda detailide juures, pean lühidalt mainima mõnda joont waid tõmmates. Wõib ainult öelda: meie waimulik kirjandus on olnud enam juhuslikku laadi, samuti kui ka ta autorid, pigemini tõlkijad, ja kirjastajad on juhuslikud olnud.

C. E. Liit sai juba asutamisest saadik tuntawaks organisatsiooniks, mis wõis igal juhusel ja igal alal kaasa töötada. Ja seda ka kirjanduse alal. Esimene C. E. Liidu poolt kirjastet teos ilmub 1923. aastal ja juba oma esimese tootega näitab kirjastaja, et ta waimulikus kirjanduses u u t a j a j ä r k u tähendab.

Senised teosed waimulikus kirjanduses olid enam wähem juhuslikku laadi. Raamatu wälimuselt ei nõut muud, kui tal asetsegu raamatu nimi ja muu tarwilik tekst ja see oli kõik. Sisuliselt olid raamatud tihti küll üsna head, aga keeleliselt jällegi jätsid nad wäga palju soowida. C. E. Liidu esimene teos aga näitas, et raamatult veel muud peab nõudma, kui head sisu. Esiteks, et ta wälimus peaks meeldiw olema, ja teiseks, et keelelised wead mitte lugejat ei haawaks. Ja samases suunas on terve C. E. Liidu kirjastik läind.

Siin juures olgu lühike ülewaade kõigist seni ilmund raamatuist:

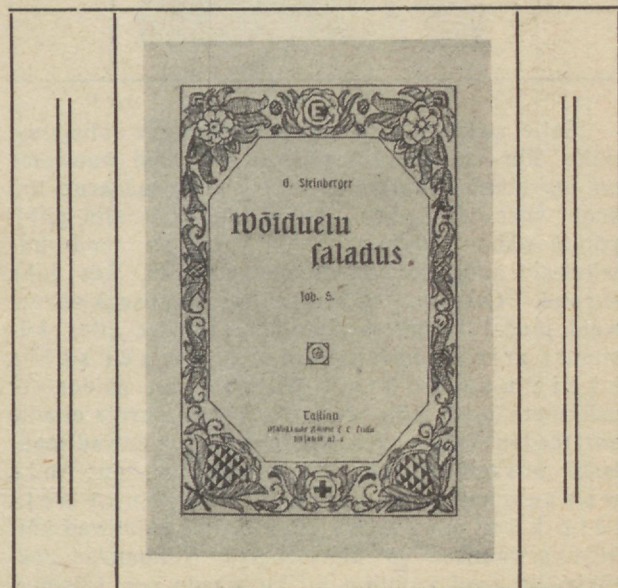
Noorte Usklikkude Ühisuse terwitus. Amos R. Wells. Eestistatud. 36 lk. Selle raamatukesega on õieti kohane ka oma kirjastikku alata. Ta osutab terwitusena ka ses suhtes. Raamat iseenesest on pühendet just noorte usklikkude kasvatamiseks ja meile töö ja tööwiiside tutvustamiseks. Autor on püüdnud noorele

anda wõimalikult juhatusi kõigis asjus, millistega on tal tegemist usu- ja ühinguelus. Tõlkides ent on keeles mõningaid wähemaid wigu teht. Üldse on keel selles raamatus weidi pahem kui hilisemas toodangus.

Wälimus tundub omapärasena ja uudsusena.

Wõiduelu saladus. G. Steinbergeri järele Joh. S. Usklikkude Noorte C. E. Liidu kirjastik nr. 1. 16 lehekülge.

Raamat on kirjutet usklikele ja näitab meie piibli põhjal, et me peame wõitjad olema. Esimeses peatükis on näidet, et meil peab wõit olema saatana üle, teises, et meil on wõit patu üle ja peatüki lõpul weel mõned juhatused.

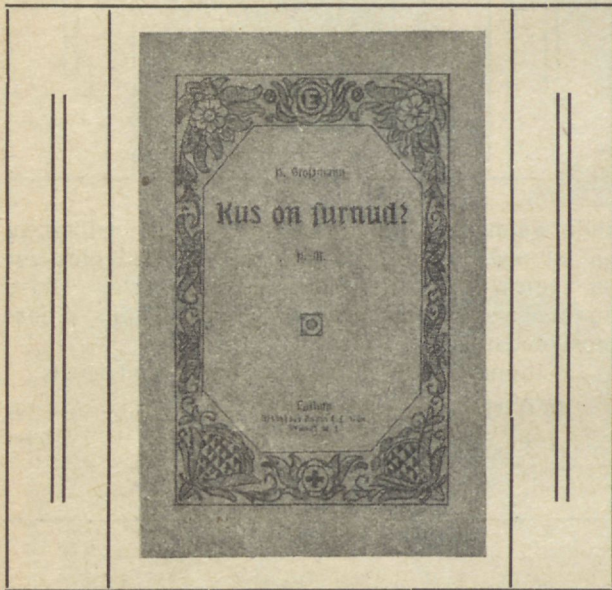
Raamat on elujõulises, uskumapanewas toonis. Tihti tulewad ette isegi suurepärased wõrdlused ja efektsed laused, mis wärskendab terwet sisu. Lugemisel mõjub ta otse ergutawalt igäühe usu-ellu, lugedes nii palju piiblikohti, mis on seot üksteisega, ja millises on kõigis sama mõte: meie saame wõitma.

Keeleliselt on raamat rahwalik ja arusaadaw, nagu see tekstist ka tingit. Ortograafiliselt olles puhas jätab lugejaisse hea mulje.

Wälimuses on astut juba samm edasi meie kirjanduses. Palgelehel on terwet kaant ümbritsew graafiline joonistus, mis õieti ilusana osutub.

Samal ajal on kirjastet ka teine töö:

Kus on surnud? H. Grossmanni järele H. M. Usklikkude Noorte C. E. Liidu kirjastik nr 2. 14 lehekülge.

Selle raamatu sisu on problemaatne küsimus, mille üle suurimad teadlased omi päid waewates on juurelnud. Terwe müstika ja legendaarne ilm asub surnute ümber. Nüüd on püüt siin piibli põhjal wähe selgust tuua. Alguses on tood huwitawaid andmeid kõikide surnute üle, kes juba surnud. Otsekohe matemaatilise täpsusega on arweid tood. Esimeses peatükis seatakse üles küsimus: mis ütleb uskumata meel selle küsimuse kohta? Wastuses on näidet, et uskumata meel küll wõib elu pärast surma eitada, ent teadus seda ei tea. Esinewad huwitawad teadlaste arwamised jne. Teine küsimus on: mis wastawad 1000 miljonit paganat sellele küsimusele? Huwitawalt esinewad kõikide arwamised ja mütoologia. Kolmandas peatükis on tood katoliku kiriku waade ses küsimu-

ses, neljandas ewangeeliumikiriku ja wiendas adwendistide ja millenniumiusuliste arwamised, milliste juures pikemalt peatub.

Keeleliselt on raamat samuti kui eelminegi laitmata. Wälimuses on tarwitet sama joonistust, mis eelmise juureski.

Wiimased leheküljed ühe ohwiseri päewaraamatust. Tõlkinud A. A. Usklikkude Noorte C. E. Liidu kirjastik nr. 3. 15 lehekülge.

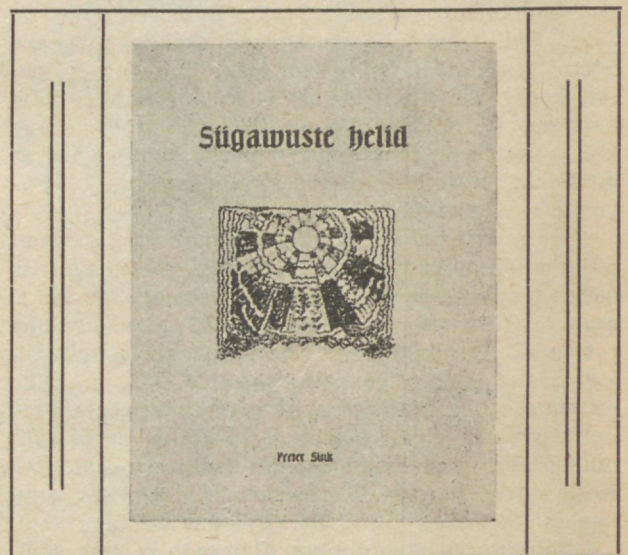
Raamatus on tood otsiwa hinge wiimaseid otsinguid. Elurõõmsale noorele ohwiserile, kes otsustab endas, mis ennemalt teha, kas oksjonilt paar noori traawleid osta wõi kauplusest omale uue jahipüssi tuua, ütleb arst, et tal on wiimane kuu weel elada. See mõjub noormehesse nii, et ta elus uus ajajärk algab. Mitmesuguste otsingute järele leiab ta rahu Jumalas, ja siis ta wõib rahulikult surma oodata.

Kogu see päewaraamatustilis kirjutet broshuur on huwitaw oma psüühilise tagatise pärast. Esimest korda wist küll eesti waimulikus kirjanduses tehakse tegemist sellise küsimusega sarnasel kujul. Eriti ilusana tundub otsingu kirjeldus inimhinges, ja lõpuks see imelik walgus, mis täidab nii rahutu hinge.

Wälimuslikult lihtne, samutigi kui sisu on mõeld ewangelisatsioonina.

Sügawuste helid. P. Sinki luuletused. Usklikkude Noorte C. E. Liidu kirjastik nr. 4. 32 lehekülge.

Terwe C. E. Liidu kirjastik teeb tolle teosega tuntawa pöörangu ja wõib peaaegu öelda: kogu

waimulik luule teeb selle tootega pöörangu. Seniilmund waimulikud luuled olid enamasti harilikud neliread, ent Sink loob uue wormi: wabawärsi. Oli küll ka juba ennemaltki mõningaid selliseid lood, ent siiski wähem. Kuid seal ongi kahjuks jälle see wiga, et on wormis mind wäga wabaks, ja selletõttu on saad õieti konarlik luule (nii

näit.: Orjele). Üldse on seniste klassiliste wormide suhtes opositsioon lood. Me ei leia terwest luuletuskogust ühtki klassilisile worminõudeile wastawat laulu, kui mõned neliread maha arwata. Samuti on Sinki riim tihti ebapuhas ja see takistab wahestki ilusat naudingut.

Aga mis Sinki luulele wäärtuse annab, on siemine hardus ja üheselamine. Sink ei loo mitte mõistusega, waid hingega, ta laulud on inspireerit sellise soojusega, et hinge mõjuwad, niiwõrt on ta „Kewade tulek hinge“.

Hinge tuli kewad —
Tuli lilledega.
Ehtis südame aasad,
Tikkis neid õitega.
Ah, mis kena on kewad!
Kenam weel — kui hinges ta elab!

Üldse moodustawad laulud kewade tulekust hinge Sinki ilusaima luule.

Siis on weel suur osa Sinki luulest pühendet sügawamale kaswamisele. Kõigist loobuda ja selle läbi suuremaid õnnistusi läbi elada:

Kui jätad sa maha,
Mida Issand ei taha —
Kuigi see paistaks nii wõrratu ilus,
Kuigi sest loobuda raske ja walus:
Loobud sa —
Õnnistab ta.

Ka töömõtet on püüdnud Sink peita mõnesse laulu, ja nood laulud moodustawad eri osa Sinki loomingus. Selliseist ilusaim on „Enne ööd“. Selles elab seesmine ahastus suure töö pärast, mis weel enne ööd teha.

Sinki luule toon on rahulik. Poeet jälgib oma saatjale alistudes.

See peab olema nii! —
Issand, waid edasi wii.

Ta ei ela üle raskeid wapustusi, ta ei protes-teeri. Süngeil õil, kui

Just nagu peetaks matust.
wihm sajab wastu katust,

jääb talle ikka weel troosti hinge. Hilissügisel ta laulab:

Hinge küll täidaks ääretu walu,
kui ei teaks, et järgneb weel elu.

Kokkuwõttes on terwes luuletuskogus palju ilusat ja elewat, aga ka palju nõrku töid, mis koguwaärtust palju wähen dawad.

Huwitawana tunduwad lõpusolewad Taaweti psalmide stiilis lood laulud. Aga ka siin oleks stiilis rohkem süwenemist olnud tarwis. Arhailine piiblistiil oleks suurepärasena sobinud nende luuletustega sidumata kõnes. Mõnelpool tuleb nende luuletuste juures siiski ette heebrealuuleline paral-leelkordumine, mis annab noile laulele peene arhailise ja psüühilise warjundi.

Sisu on terwel luuletuskogul hea, ent kahjuks on wormis nõrkusi, milliseist wabanedes wõiks

Sink saada meie waimulikus luules tõsiseks reformatoriks.

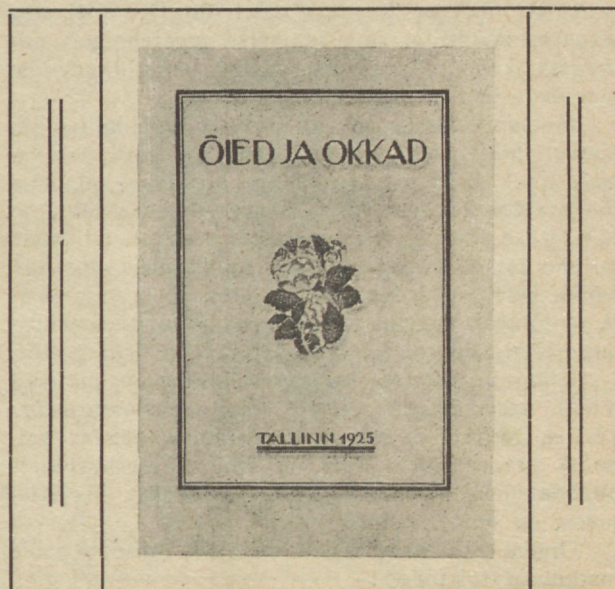
Wälimuslikult on raamat kõigist enneilmunuist üle. Samuti osutuwad ka tekstisolewad pildid kohasena.

Loitwaid tähti. K. L. Marley. Usklikkude Noorte C. E. Liidu kirjastik Nr. 5. 64 lehekülge. Raamat sisaldab wiis elulugu: Samuel Hebich, Ewan Roberts, Friedrich August Boltzius, Diwiht Moody ja dr. R. A. Torrey.

Autor on püüdnud anda lühikesi ja selgeid ülewaateid noist tähtsamaist jumalamehist. Siin on püüt lühidalt palju öelda ja selletõttu saawad kirjeldused ka erilise wärwikülluse ja sisurik-kuse. Kõik kirjeldused on sisemise kaasaelami-sega westet ja selletõttu ka wäga huwitawad. Keel on woolawalt soraw ja ilus.

Et meil Eestis sarnaseid elulooraamatuid weel ennemalt ka ei ole ilmunud, siis tundub raamat uudsusena sel alal. Kaanejoonistus on ilus, nii et raamatul omapärane ja ajakohane wälimus.

Õied ja okkad. Usklikkude Noorte C. E. Liidu kirjastik Nr. 6. 64 lehekülge.

See raamat on esimene sellesarnane meie waimulikus kirjanduses. Sellesse raamatusse on kogutud meie wäike ja waene jutustaw proosa ja sellega antakse meile ülewaade terwest sellisest woolest meie kirjanduses. Siin on esitet peaaegu kõik meie autorid lühikeste paladega.

Parimad tükid raamatus on K. L. Marley: „Luige laul“, „Üksildussaarel“ ja „Läbi öö“, D. H. Matsoni: „Otsijad“ ja P. Sinki: „Sel õhtul“.

Marley on miniatüürkirjanik ja sel alal on ta tähelepanuwäärne tagajärgi saawutanud. Nowellis: „Luige laul“ on küll palju ilusaid momente, mis tunnistawad autori eluwaatlusest, ent miniatüüres pääseb autori hing walla ja ta jutustab sisemise hardusega oma läbielamusi hinges. „Läbi öö“ on peidet terve autori elu — wõitlus ja lõplik loobumine. Terwes eesti kirjanduses on wähe selliseid ilusaid lauseid, kus nii palju hinge sees, kui siin.

Sinki töist on huwitaw „Sel õhtul“, eriti oma wanatestamentliku ja orientalse tagafooniaga, mis mõnest kohast Tassa kummalist müstifikatsiooni meelde tuletab.

Matsoni „Otsijates“ on püütud teoloogilisi küsimusi ilukirjanduses edasi anda ja õieti huwitawalt weel. Eriti ilus on otsingu kirjeldus. Matsoni töö eraldub teistest tema sarnaseist selle läbi, et ta on waba seesugusest haiglasest sentimentalismist, milleta teised autori ei loo. Asjalikult ja tõsiselt, wõiks öelda, peaaegu külmalt, käsitab ta oma ainet ja ta tõmbab lugejat kaasa; wist juba oma keerulise mõttelõngaga. Keel on selles töös rikas ja ilus.

Üldmulje terwest raamatust on see, et me waimulik kirjandus hingitseb weel sentimentalismi kүүsis, milleta ei wõi üldse mõeldaw olewat waimulik proosaluule. Tõis on küll palju kurba ja pimedat ööd, ent wähe päikest. Walgusest, mis Kristuses, on ainult mõned fraasid poetet.

Olgem kui walgustajad küünlad, millede poole matkaksid tuhanded!

Uudsusena tunduwad joonistused raamatus. Ka selles asjas on teht samme, et ligistada kunsti publikumile.

Wäliselt on raamat üks ilusamaist.

Walgus ja warjud. E. Mänd. Usklikkude Noorte C. E. Liidu kirjastik nr. 7. 64 lehek.

Sest raamatust wõib õigusega öelda, et ta on esimene pääsuke waimuliku novelleti alal. Süzheeliselt ei sarnane ta enneilmund raamatuile, mis mõnda sentimentaalset lugu jutustab, waid wiib meid hoopis teise õhkkonda. Teos sisaldab kaht novelletti: Lahkuwad warjud ja Maaja Moreen. Mõlemad ained on wõet kunstnikkude elust. Esimene neist on enam sündmusrikkam, kuid kompositsiooniliselt nõrgem; mõnda psühholoogilist silmapilku oleks enam wõinud alla kriipsutada. Tabawad on looduskirjeldusmomentid. Kõigist puudustest hoolimata on see terwiter raamat, mis iseäranis sünnis noorile anda, kes on wõõrad usust. Wälimuselt on raamat ilusam kõigist, wast maha arwat pühiksilmund „Sinised warjud“, D. Fiskari ilukirjanduslikkude palade kogu.

Nii wõib lõpuks terve kirjastiku waatluse lõpul seistes öelda, et C. E. Liidu kirjastik on tähtis lüli meie waimulikus kirjanduses; ta on peaaegu meie waimuliku kirjanduse teeawaja ja terve waimulik kirjandus. Wõiksime kahtlemata öelda: kui ei oleks meil C. E. Liitu, oleks waimulik kirjandus alles kaugel, — kaugel ja kriitikud wõiksid tõsiselt küsida: Kus on meie algupärane waimulik kirjandus? (F. Tuglas, Kriitika I. lehek. 59).

C. E. Liidu kirjastik on omas järjekorras aga terve eesti waimuliku kirjanduse areng ja teised waimuliku kirjanduse kirjastikud ta paralleeljooned. Loodame, et tulewikus rikastub weel enamgi meie kirjanduslaud selle kirjastaja läbi. *Poetae vox.*

Georg Mülleri kõne noortele töötegijatele.

Geististand D. S. Matson.

Minu kallid noored vennad! Mida üks Issanda kaastöbline esimeses järjekorras vajab, on õnnistuse elamus Kristuses Jeesuses. Minult see võib olla armuõpetuse tunnistaja, kes oma patust olekut on ära tunnud ja usu läbi Jumala Pojasse on uuesti sündinud ja läbi tunginud tõsisele elule. Ma tahaksin eeldada, et teie kõik seda olete läbi elanud. Juhtumisel, kui see teistki oleks kellegi juures, siis oleks mul neile ainult üks nõu: nõudkem tait selgust selles asjas. Õstige Issandat kõigest südamest, ja ärge jätke enne järele, kuni teie olete läbi tunginud ja võite öelda: „Armust olen ma õndsaks saanud usu läbi.“

Aga neile, kes endid on tunnud kadunud patuseina ja Jeesuse Kristuse läbi on päästetud ja õndsaks saanud, on see suuremast tähtsusest, et nad rahu ja rõõmu ei kaota, mis nad Issandalt saanud. Jeesuse jätkis käies on võimalik seda rahu alal hoida kogu eluaeg. Õigem on: mitte ükski jääda rahu maitsemise, vaid saavutada sügavamad elamused. Ma tohin tõendada, et minu rahu ja rõõm Issandas nüüd palju suurem on, kui 65 aasta eest, kui ma esiteks oma Issanda leidsin ja tema mind. Mu kallid vennad, kui sõnum, mida me kuulutame, peab südameisse minema, siis peab see ka tulema rõõmsaist südameist. Seepärast on see Issanda teenreile väga tähtis, et selle poolest kõik korras oleks.

Mis siin eestkätt hädatarvilik on: süda peab olema Issandale andunud. Midagi ei nõrgenda rohkem meie jõudu ja tumesta meie rõõmu, kui tõendada jagatud südamega. Issand aga ütleb: „Mu poeg, anna oma süda mulle.“ Issand nõuab kogu südame, mitte üht osa sellest.

Paljud katsuvad ühendada Issandat Jeesust maailmaga. Ühe käega hoiavad nad kinni ilmlikest asjust, moodidest ja edevusest, kuna nad teise käega hoiavad Päästja kätt. See ei lähe. Oleme Kristusele terwelt andunud, oleme ka tema päralt. Ka siingi võib olla ma rääkida kogemusist. Pärast seda kui ma olin ärganud patuunest ja saanud õnnelikuks jumalalapseks, möödusid aastad, kui mu silmad läksid lahti nii mõnegi asja üle, mis mitte ei olnud usufõnakuulmise all. Kui ma oma südame Issanda armu läbi terwelt ja täielts Jumalale andsin, sealtpaale on mu rahu tumestamata.

Ja et farnafesse andumuse võida jääda, on tarwis elada palweelu. Minult palveõpatuses Issandaga kinnitatakse Kristuse jüngrit ja tehakse võimeliseks vastu astuda maailma avateleemistele. Minult rõõmu läbi, mida hing tunneb Issandaga õpatuses, kaotab ta huvi ja lusti maailma meelituste vastu. Amberkäämine Issandaga on element, milles Kristuse-elu võib oleleda ja kofuda. Seda õhku

peab ta fise hingama, kui ta tahab olla terve ja wärske. On see õfadus tumestunud patu wõi tegude läbi, siis on ainuke abinõu: seda kohe Issandale tunnistada. „Ja kui meie oma patud üles tunnistame, siis on tema ustaw ja õige, ja annab andeks ja teeb meid puhtaks kõigest ülekohtust“. Tema on täis armu ja halastust, ja wõtab meid oma warju alla ja uuesti õfaduse enefega.

Räsiikäes palweeluga käib jumaliku sõna lugemine. See on suuremast tähtsusest, et meie jumalasõna wõtame wastu oma hinge ja ellu ja et see meile toiduseks oleks. Ma tahaksin väga soovitada, lugeda pühakirja järjekorras, ühte peatükki wanast ja teist uuest testamendist. Sel wiisil tutvuneme kogu pühakirjaga. Jutlustajaid waritseb hädaoht, et nad ainult piiblit loewad niipalju, kui see on nende jutlustega ja pühakirja seletamisega ühenduses. Muidugi peawad nad seda tegema. Kallid vennad, esiteks lugege enefele, toitke oma südant, tarwitage Jumala töötused oma kohta. Kui olete siis täis jumalasõna, woolab teie suu üle, ja teie wõite teistele pakkuda, mis teile endile on saanud omanduseks.

Rahe näpunäitega tahaksin lõpetada ja tohiksin loota, et need teile kasuks wõiksid olla.

1. Ärge tehke midagi ilma tõise palweta. Kõik oleneb ju Jumala õnnistusest, eriti teie elukutses. Ärge wõtke midagi ette, ilma et teie oleksite ennemalt hoolega palwes kaalunud ja palwega pühitsenud. Asjad, mille pärast waremalt on palju palutud, toowad ikka õnnistust. Aga paluge ka töö juures. Olgu teil tõsi taga töötusega: „Paluge, siis peab teile antama.“ Paluge usuf Jeesuse Kristuse. Ja kui teie olete palunud, siis oodakem ka kuulmist. See ei jää tulemata, kui see wähest ka peaks wiibima.

2. Ärge arwake ühtki tööd Issanda riigis tähtsusetuks ega ärge kaotage meelt, kui edu peaks alguses wätke olema. Selleks on palju tarwis alandlikku meelt, ja selles asjas tohiksin weel tähendada: „Jumal paneb suureliste wastu, aga annab alandlikele armu.“ Arwab keegi palju enefest, oma waimuandest, oma mõistusest ja jõust, see on kindel: teda ei wõi Issand mitte tarwitada. On aga Issanda jüngrer selles meeles, et ta arwab seda suureks armuks ja õnneks, midagi Issanda kofas tohtida teha, kui ta tunneb enefe nõrga olewat ja oma ülesande jaoks jõudu ja tarkust palub, ei saa tema häbisse. Sarnafese wõib Issand kinkida palju jõudu ja tarkust, fejt et kõik au tuleb Temale. — Weel korra olgu wõeldud, et see väga tarwilik on, et meie oleksime lahutatud igast patust. Sellega peaks meil tõsi taga olema, ja ei lubaks patuihadele ei mingil nõol ruumi omas südames. Meie elumiisid olgu alanduses ja jumalikus õfekohefufes ja selges meeles.

Esimene kristlaste konverents.

G. I.

On väga ilus, et meil konverentsid peetakse aast-aastalt Neli-pühil, mil mõtted loomulikult pöörduvad selle esimese usklike kude konverentsi juurde, mis peeti Jeruusalemmas nii kaua aega tagasi. Palju waimulikke konverentsi peetakse wiist neil päewil kristlikus maailmas. Kuigi meie konverentsid ei saa kokku tulla usutundeid isearanis ülendawais kohtades, siiski peetakse nad ajal, mis on seotud mälestustega imelikumast waimuwäe awaldusest maailma ajaloos — päewal, mida mõiks nimetada ristikiriku jünnipäewaks. Ja see on waimuüendaw. Juba see

Pidagem meeles, et nad olid head, tõsised usklikud. Igaüks apostleist oli waimlise kriisist lõplikult läbi jõudnud. Nad olid täiesti ümberpöörnud, uuestisündinud inimesed, kuid see üks asi puudus neil. Siin on midagi, mille üle mõime mõtlema jääda. Olla hea, tõsine ja Kristusele täiesti äraantud usklik, et ole veel kõtk. Kui see on kõtk, siis, nagu apostlid enne Neli-pühi, ei ole meie kõlblikud eesolewate ülesannete läbiwiimiseks. Meie wajame seda jõudu ja wäge ülevalt, mis tuleb Püha Waimu ristimisega. Nii paljud meist on alles „usklikud enne

Elu.

Aastad üksteise järele
Kiirelt ju möödunud,
Lehekülge teise järele
Eluski pöördunud.

Seisaks kui mere rannal —
Nobe on lainete käik . . .
Minewikku katab sammal —
Kustunud kullagi läik.

Igapäikurannale jõuan
Kord lainetest kantud,
Paadis weel aerutan, sõuan,
Kuni jõudu on antud.

Kuulen weel lainete mängi
Wiisist madedaid;
Mõitlust wäsinud heidan sängi —
Näind tormi sagedaid.

P. Sint.

Laewa poole!

Ülesse, walguse poole
Igatseb ammugi waim!
Lihti küll lendab eele
Jumala juurde see aim.

Milline imelik õndsus
Ootab küll kodumaal ees?
Kuis saame näha me Isa
Laewaste austuse sees? . . .

Kinnitult kodu pool' teele
Astun siis julgesti;
Ruhu mu armsad läin'd eele,
Kantud saan wististi!

Kefet mõitluse tormi,
Geista mõin kindlasti!
Kui mu usufilm waatab —
Kristuse palgesse! . . .

O. Leilow.

tõstati iseenesest peaks looma wastawa õhkkonna. On kohane siis, et pöörame eelolewate konverentside puhul silmapilguks mõtted selle esimese, suurima ja aulisma kristlaste konverentsi juurde.

Mis oli esimese kristlaste konverentsi kokkutulemise eesmärk? Et oodata Püha Waimu mahatulemist ja wäega ristimist. Kristuse teades ei olnud jüngrid weel kõlblikud neile antud suure ülesande täitmiseks. Ja ei ole ime, sest ülesanne oli tõesti suur: „Minge kõike maailma ja kuulutage armuõpetust.“ Kuid siiski, lihtsad, waesed, arwu poolest piisut ja sõrdlemist harimata, nii nagu nad olid, neil puudus ainult üks asi — wägi, mida Püha Waim andis nende elutööle ja tunnistusele.

Neli-pühi“, ja seepärast, kuigi me wahest töötame väga palju, saawutame väga wähe. Jüngrid olid küllalt mõistlikud, et tunda Kristuse sõnade tõde ja talitada Tema käskimise järele. Nad tulid kokku, arwu poolest sada kakskümmend inimest, ja alandlikus usus jäid ootama töötuse täideminemist. Nii ongi meil esimene kristlaste konverents.

Peab üttema, et see konverents — wastandina paljudele järgmistele — oli väga tagajärjerikas. Püha Waim tuli ja täitis neid kõiki. Nad elasid läbi aulisi momente — enneolemata waimustust ja wiisoonitunni. See oli ütlemata imelik waimuüendus, mitte maapealse rõõmu ja õnne maitmine. Neli-pühipäewa ei mõinud nad enam ilal unustada.

Kuid see ei olnud kõik. Enam jagu waimulikke konverentse näitawad selles mõttes teatud kordaminekut. Rokkutulnud usklikud wiibiwad mõned päewad rõõmjas wennalikus osasaamises, maitsewad koosolekuil wõib-olla wäga ülewaid meeleliigutusi, kuid liig tihti on mõju ainult möödaminem. Roju jõudes ja igapäewase töö juurde ajudes näib see juba tuhmina, kuhugi kaugemale maha jäänud olewat, kui ei saabu koguni otsekohene reaktsioon, suurem wäsimus, suuremad kiufatused. Waimu wägi puudub nagu ennegi. See on sellest, et ühises koosolekus õhutati üles ainult meie tundmused ja meie läheme tagasi pettunult, purustatud illusioonidega, sest et midagi ei juhtunud meile isiklikult. Meie ei wõtnud kaasa ühtegi selget, mõistusele ja südamele arusaadawat waadet tõe peale. Meie ei elanud läbi üht püsiwat, waimlikku, mitte tundmuste alusel seiswat tahtmise ja elu otsustamist Kristusele. Kuid see esimene konverents oli rohkeim tagajärjekas selles, et wägi ja waimustus, mida see tõi jüngerile, kestis terve nende eluaja. Nad ei olnud enam iial niisugused kui enne. Üksteisest lahkudes, nad läksid igalepoole — üksikult ehk kahekesi, — kannatasid rõõmuga raskusi, jäid kindlaiks tagakiusamistes, tunnistasid igalpool julgesti Kristuse armuõpetust ja töid mehi ja naisi Tema Kuningriiki. Terve maailm on teistsugune selle konverentsi tagajärjel.

Miks oli see konverents nii tagajärjekas? Kõik edu on tingimuslik. Misugused on siis ühe tagajärjekas konverentsi eeltingimused, mida wõime õppida sest esimesest konverentsist? Wastust ei tule kaugelt otsida. Nad tulid kokku ühe eesmärgiga — et kindlustada Püha Waimu töötuse täidminekut. Nende ainuke eesmärk oli waimulik ja üks süda ja üks hing, kui üks mees, püüdsid nad seda eesmärki. Nad püüdsid waimulikku eesmärki waimliste abinõudega — jäid alati palwesse ja palumistesse. Nad palusid ja wõitlesid järeleandmatu kindla meelega, mis ei tunnud lüüasaamist.

„Nad jäid alati palwesse“ — ja, oli tarwis jääda. Kümme päewa mööbus, ennegu wõit oli nende. Ükski konverents ei jää tagajärjeta, kus need tingimused on täidetud. Kuid kui wähe neid täidetakse!

Mitmesuguste puuduste seas on tänapäew ristikogudustel üks, mis jätab warju ja sisaldab endas kõik teised — Waimu wäe puudumine. Tõõtegitjad

Kristuse põllul on meie ajal, üldiselt wõlde head, tõsised ja töökad inimesed, kuid neil puudub suurem waimu wägi ja mõju. Miks ei peaks selles asjas warsti muudatus tulema ja meie sellest Püha Waimu töötusest osa saama. Sest mitte ainult apostlite aja kohta ei antud see töötus. (Mp. t. 2:39). Kuid meie aeg ei ole enam süüdatud niisugusest suurest waimlikest eesmärgist. Liig palju tähelepanu pööratakse masinawärkidele. Oleme maha rõhutatud üliisuurte ja keeruliste organisatsioonide raskusest. Meie vaatleme mitmesuguseid probleeme ja otsime uut walgust nende kohta, See äratub meie mõttejõudu ja tekitab humitust, kuid lõplik lahendamine ei sünni sel teel. Me tihti mõtleme wälja, omandame ja käsitame uusi meetodeid, ja see ka muidugi on wäärtuslik. Kõigil neil asjul on oma koht, kuid — meil on tarwis rohkem pühitsust ja jälgawamat palweelu.

Ristikirikuil ei ole olnud iial nii täiuslikke organisatsioone kui tänapäew ja iial nii selget arusaamist oma aja ülesannete kohta. Kuid on üks asi, mille puudumisel nende elujõud närtsib ja tunnistus kustub, ja see on Püha Waimu wägi. Waimu elu on meie ülim puudus. Meil ei ole wett laewa jaoks, mida oleme ehitanud.

Illinois'i osariigis, Ameerikas peeti iga aasta mingisugune pühapäewakooli-tegelaste konverents, mis kestis neli kuni wiis päewa. Need konverentsid olid weidi külmad ja wormilikud. Peeti teoreetilisi kõnesid mitmesuguste pühapäewakoolitööde puudutawate teemide kohta, kusjuures kõnelejad ei unustanud ennast ja oma teadmisi paista lasta. Moody ja kaks ehk kolm tema sõpradest otustasid asja muuta. Nad tulid mõni päew warem ja hakkasid paluma ja wõitlema. Arkamine puhkes lahti. Meie loeme: „Koosolekud muutusid auliseks Püha Waimu ligi-oleku läbi. Ei enam sõnade tegemist. Ei enam oma au otsimist. Waid kõik südamed, süüdatud wäega kõrgest, otsisid Waimu ristimist ja pühendasid end uuesti Kristusele ja Tema tööle. Arkamistuli lagunes sealt üle terve osariigi.“

Kui sünniks midagi jarnast ka Tallinnas eelolewate kahe konverentsi ajal! Terve Eestimaa usuelu wõiks muutuda ja uus elu lööks tuksuma C. E. liikumise soontes. Kuid kas oleme nõus tingimust täitma? Wõi ehk on need liig rasked?

Seotud.

See oli ühel talweõhtul, kui läksin oma kooli-wenna tuppa. Tabasin teda parajasti lauluharjutuselt. Eriti harrastades muusikat ja wõib-olla lootes sel alal edusamme teha, laulis ta tihti wabul hetkil pärast koolitööd.

„See on lõpmata ilus, tundeline laul. Sõnad sulle tuntud wend K. luuletatud. Tahad, ma laulan sulle, siis kuuled?“

Ja ta laulis. Laulu nimeks oli: „Suur igatus“. Wiis oli kurblik, täis sügawamat murtud südamest tulewat hingeigatsust. Oli üks, kes tundis end olewat õnnetu wangina ja paluwad käed tõstis üles taewa poole — oodates abi.

Olin huwitatud teada saada, kes on wiisi komponeerija. Küsisin seda oma sõbralt.

„See on keegi N., endine kõster, kes on langenud morfiumi küüsi. Wiimasel ajal on püüdnud sest wabaneda.“

Nii siis — selle ilusa wiisi looja oli morfiumist! See oli esimene kord, kui tast kuulsin. Sest õhtust alates tärkas minus soow tuttawaks saada mainitud mehega.

Meie kooli harmooniumil hakkas tihti käima mängimas üks noormees umbes 30 aastais. Wähe ta teistega rääkis. Näoilmes peegeldus kurblik-tõsine olek. Pea igapäew ilmus ta pä-

rast koolitunde ja hakkas mängima. Arwasin tema olewat samast majast, sest ei tunnud kõike selle kuuekordse maja elanikke. Küsisin teistelt oma kaasõpilastelt, kuid ka needki ei tunnud teda.

Nägin teda ka sageli õhtuseil äratuskoosolekuil — kord isegi eestpalwel. Suuremaks kaswas mus huwi teada saada, kes see salapärane tundmata isik on. Küsisin wiimati jutustajalt, kes seekord järelkoosolekut oli juhatanud.

„See on N.“ — wastas ta.

„Ha! Kas seesama, kes on wend K. laulule komponeerinud wiisi?“

„Jah — eks ole ilus wiis?“ Juba järgmisel silmapilgul kõlas tuntud laul.

Wõi seesama ta ongi! — mõtlesin iseeneses.

Kord ühel koosolekul nägin teda taas. Ta silmades oli midagi palawikulist haiglast läiget. Arwasin olewat ta wähe joobnut. Kuulutasin sel päewal Kristusest kui wabastajast, kes wõib tugewamadki ahelad murda ja wangid päästa.

Siis läks mitu nädalat mööda, mil teda enam ei näinud. Ta ei tulnud enam mängima. Arutelin ja kaalusin, millest see wõis juhtuda. Oli ta ehk jälle morfiumi küüsi-sattunud?

Ühel õhtul, kui tulin sõbra seltsis koju, kohtasin teda meie misjonimaja eeskojas. Olin jahmatanud ta wäljanägemisest: midagi kummalist peegeldus ta näos. Olime teda tere-tanud, kutsus ta meid kõrwalruumi ja käskis ukse järelt kinni panna.

„Teate — ma nägin saatanat ja Önnistegijat!“

„Wõi nii! Kuidas see juhtus?“

Ja siis jutustas ta oma õudseid läbielamusi wiimasel ööl, sealjuures wõikaid närwilisi liigutusi tehes. Kuid õudsemalt, kui see jutustus, mõjus ta enda kogu ülewalpidamine mu peale. Nägu kokkukuiwanud, kasimata juuksed sasis

ja silmis, mille walged kummaliselt suured, hulumeeuse ilme. Wastikut haisu õhkus tast.

„Mõtlesin juba, et see mu närwilisest olekust on — ei olnud kogu öö maganud. Seal korraga paiskas ta mind maha —“ ja ta tegi liigutuse püüdes aimata toda läbielatud õudset õist juhtumist, kuna silmad jälle weidralt pöörlesid. „Praegugi on puusakoht natuke haige. Wärisin hirmu pärast.“

„Ja siis nägin Önnistegijat — tal oli kahwatu nägu, kahwatum kui piltidel kujutatud — ja — ta — waatas nii kurwalt mu peale. —“

„Kas rääkis midagi?“

„Ei — aga nii iseäralikult waatas ta mu peale.“

„Oli kiire. Jätsin jumalaga, soowides talle palju Issanda armu läbiwõitlemiseks. „See mees kaotab pea mõistuse, kui see nii edasi läheb,“ ütlesin oma sõbrale.“

„Arwan, et see ei ole midagi muud, kui morfiumi tarwitamise tagajärg, et nüüd sarnaseid asju näeb,“ wastas see.

Ikka weel seisid mu waimusilmade ees ta õudne olek, kummalised ja iseäralikud liigutused. Ja endisest selgemaks sai mulle, milline hirmus on patt. Milline inimkonna needus! See oli waid üks eksemplar noist lugematuist põhjawajunud hingedest. Wõis see noormees arwata,

et ta niikaugale jõuab, kui esimesi kordi morfiumiga katseid tegi? Nüüd oli ta aga õnetu õri, wõimetu maha raputama enam neid ahelaid, milledes weeti surma poole. Kui heameelega oleks ta nüüd põgenenud selle hirmsa mao eest, kuid see oli teda liig tugewasti sidunud ja imes parasiidina ta wiimast elujõudu, häwitades mõistust. Head anded — mis nendega ei oleks wõinud saawutada — kuid nüüd . . . ja „Suure igatsuse“ meister läks wastu pimedale ööle, kus kõik tähed olid kustunud. Ikka uuesti kordub see kurbmäng: noored anduwad

Kui naerdes läksid.

Ma jäin werandale weel sooja suwipäikesse tukkuma,

Kui su naer juba pargihaljusse kadus,
Ja ise ma mõtlin: kas tõesti sa pead kord hukkuma?

Pead kord ka lämbuma patusünguse udus?

Kas tõesti su ilusaid liikmeid kõik patt peab ärwima?

Peab kui sügisene roos närbuma,
Enne kui õitsele lööd, peab kahwatus su wärwima.
Kas tõesti, nii mõtlin, pead tühjuses sa kurbuma?

Nüüd sa weel löbus ja rõõmus weel, sa ei taha mõtelda

Seda, mis ootab seal sind, kuhu sa lähed.

Weel sa ei usu, et maailm wõib rüweta,
Et ilusatel öödel just langewad tähed.

Kord küll sa mõistad, mis ütlesin sul täna.
Kord hakkab südames ahastushüüd helama.
Kuid siis sa leiad, et pattudest sa wana
Ja pead küll meeleheite-pisaraid walama.

Nii ma mõtlin, kui werandale jäin tukkuma,
Kui su naer juba pargihaljusse kadus.
Ja mul hakkas kurbus, et pead kord nii hukkuma,
Kui oma teed weel jätkad sa patuöö udus.

Ewald Mänd.

nautimisele ja pattudele, milles loodavad leida rahuldust, kuid ilma midagi omandamata kaotavad kõik — terwise, anded, puhtuse ja wiimaks mõistusegi weel.

Endiselt suuremaks sai mulle sel õhtul, mil-

line suur arm on see — noorelt end Jumalale ära anda ja sellega hoiduda koleda hukatuse eest! Suur eesõigus panna end noorena Jumala altarile kõigi oma annetega.

P. Sink.

Pilte kewadest.

Peeter Sink.

On kewad. Soojalt särab keskpäewane päike. Maapind haljendab, nagu oleks roheline waip üle tõmmatud. Siin ja seal pistawad esimesed kewadlilled oma rõõmsad pead rohust välja ja naeratawad wastu päikesele. Wahtrad õitsewad. Mett otsides lendlewad ja sumisewad mesilased õitel. Igalpool on pakitsemas, tärkamas ja puhkemas

Mu ligidal toimetab hallhabe küürus wanake ühe hunniku kallal. Need on koltunud lehed. Sügisel warisesid nad puult — tuli lumi ja kattis need, kuid mitte igawesti. Kewadega sulas lumi-waip ja jälle tulid nähtawale inetud, koltunud lehed. Seal riisuti nad raudse rehaga hunnikusse.

Wanake kummardab, wõtab taskust paberit ja

K. L. Marley.

Wiimane lumi.

wägew elu. Kogu loodus elab jälle uuesti ärkamis-
aega läbi.

Aeda ruttab salk lapsi. Algab rõõmus mäng rohelisel murul. Ah, milliselt woolab neis elu — seegi puhas, wärske kewadine elu. Siis koguwad nad jälle kooliõpetaja ümber, kes neile jutustab kewadest, lilledest ja ärkawast elust. Põnewusega kuulewad lapsed ja waatawad õpetaja tõsiseisse silmadesse.

Waatan ja mõtlen: nii hea on olla laps — olla rõõmus, täis elu ja wärskest. Mäletan weel neid aegu . . .

Lähnen edasi mööda jalgteed. Leian puhkamiseks aset ühele pingile.

paneb selle hunniku alla. Uuesti pistab käe taskusse ja nüüd toob nähtawale krabisewa tikutoosi. Kuulen, kuis kraabib wärisewa kätega tuld, mis hästi korda ei taha minna — nagu oleks omalgi halb neid lehti siin põlema süüdata. Kuid warsti süütub tuleleek ja üles tõuseb hunnikust hall suitsuwina. Lööb tuli lõkkele koltunud lehis ja jubagi on kogu hunnik leekides sinkjas suitsus. Terawalt tungib kõrbenud suitsuhais ninna.

„Wanake, miks sa neid siin põletad?“

Küürus mees tõstab pead. Hall hõre habe wäriseb, kui räägib: „Nendega pole muud teha — ja nüüd on nad parajad kuiwad.“

Wabisewate kätega riisub ta uusi lehti põlewa hunniku otsa tulele roaks.

Mõtted liiguwad põlewate lehtede juures. Tulewad meelde sõnad: „Aga mis wilja ei kanna, kisutakse ära ja need kogutakse kokku ja heidetakse tulle...“ Kas tõesti siis ka inimestega nii tehakse?! Ja oleks nagu oleksid need koltunud lehed tules elawaiks wärisewaiks hingedeks muutunud, kes hääletult karjusid, kuid keegi ei kuulnud.

„Mis sa mõtled, isake, kas meiega kord nii tehakse?“

„Jah, kui wilja ei kanna...“ ütles wanamees kustunud häälel — „nii on Jumala seadus.“

Jälle sammun edasi. Jalgteie wiib mind wana kiriku ette. Näen ukse awatud olewat. Astun wõlwitund eeskotta ja heidan pilgu sisse. Jäine külmus tungib kiwimüüride wahelt hämarast kirikust wastu. Ei ole siin saanud päike elustada — müürid tummad warjawad ta palge.

Kirikumees mustas kuues korraldab ja pühib. Kiwisel põrandal kajawad tumedalt ta jalaasted. Tummalt seisab altaripilt ja nukralt waatab ristil mees — werisekspekstud ihuga ja läbilöödud kätejalgega — suu waluliselt awatud, kui sosistaksid

ta huuled: „Kandke mind siit wälja — mul on külm siin — janunen päikese järele! Miks olete mind pannud siia jääkülma ruumi?“

Kiwinenud apostlitekujud waatawad kuhugi hämarasse kaugusse.

Ah, külm on siin!

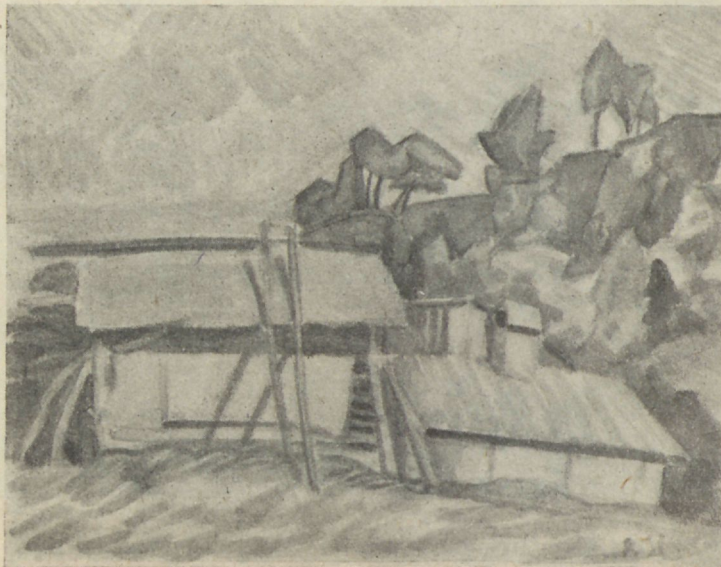
„Et ei ole aga siia ka kewad tulnud!“ mõtlen wälja astudes särawale päikespaistele. Milline wahe!

Keegi noormees seisab nõuetult kirikuläwel, nagu kaaluks, mis teha.

Wäljas mängiwad soojad päikeskiired, õitsewad lilled ja puhkewad puudel pungad. Igalpool pakitseb ja puhkeb ärkaw elu. Tuhandeid arteere mööda woolawad elumahlad. Tuhanded hääled kajaw õhus — mesilased, kes korjawad õitelt mett. Wärsked soojad õhulained paitawad lillede õrnu päid ja kannawad laiali uimastawat aroomi. Murul aga mängiwad rõõmsad lapsed.

On kewad.

Pööran tagasi tulnud teed kodu poole. Mälestusis aga hõljusid kaua weel — mängiwad lapsed, hall küürakas wanake, nagu teda nägin lehti põletamas, ja külm kirik keset kewadet.

P. Sink.

Mäenõlwakul.

Igatsuslinnud.

A. Tilk.

Sügawast hallist hämarusest tõusewad üles walged linnud, kantud imelikest muusikahelidest, wärisewaist. Wirwendawad kustumisel olewad walguskiired walgeil tiibasulil. Lõikawad tiiwad hämarat õhku ja tõusewad walged linnud, tõusewad lõpmata parvedena. Kostab wahel tiibade kahiin kurwana, lootusetult, ühte sulades muusikahelidega, mis tunduwad mahälöödult rasked. On kui langeks warsti kaduwuse

käsi, tuues kottpimedad ööd ja kustutades tuisuwat elu. Oo tuleks waikus, ja ei kostaks see lõpmata tiibade kohin — kui sureksid linnud ja waikiks muusika, see imelik muusika. Kuid edasi lendawad linnud ja hõljuwad helid, muutudes õrnaks, waikseiks, nagu tõuseks waikne ohwrisuits üles taewa poole. Ka tõusewad linnud kõrgele, kõrgele särawate kauguste, kõrgele kaugete iluduste poole. Lendawad ringi lõpmata

tühjuses, kuni hakkab helisema muusika tormiliselt, rebiwalt, paiskawalt, hoolimatult, ja lõowad walged tiiwad õhku, tormawad linnud sihitult, maruliselt, ning wäsiwad. — Tagasi lendawad nad halli hämarikku, kus nutab silm purunenud kauniste lootuste haul kibedaid pisaraid

Nuta silm pisaraid, sest linnud on wäsinud, ning tühjus on ligidal ja tühjus on kaugel. — Kus ei olegi muud, kui tühjus — otsatu tühjus? . . .

Ja jälle lendawad linnud, walged linnud, sihita, kaasa kistud kirglikest helidest. Ah see uimastaw muusika, — kuhu küll meelitab, kuhu küll kutsub see . . .

Lendawad linnud sattudes mülkaisse ning haisewasse porri, määrides oma puhtad walged tiiwad, mis hakkawad kahisema õudselt, hirmutawalt. — Oo pettumust . . . Kustub kirg muusikas, mis kõlab weel kui saatana irwitus. On, kui läheneks koolja kondine käsi, mis wiib

wiimase, ilusama unistuse. Järele jääb ainult ahastus ja meeleheit . . .

Kui nõtkusid põlwed langedes põrmu, kui tõusid üles ahastawad käed, kui langesid pisarad, siis — siis hakkas silm nägema läbi pisarate imeliku walgusega piiratud meest, keda naelutatud ristile peas kibuwitsakroon, kelle sülitatud näost peegeldub hirmus ahastus, ühtlasi ka põhjatu armastus. — — Kaua waatas silm seda teotatud werist meest ja ei tahtnudki enam waadata mujale, sest oli näinud armastuse pikkust, laiust ja sügawust. — Langesid waid pisarad, rõõmu- ja tänapisarad. —

Ja lendasid rüwetatud linnud risti alla, kõik üksteise järgi, ning suridki sinna. —

Kõik oli waikinud. Maandus sügaw rahu. Oli, nagu oleks sadanud wärsket lund, mis kattis kõiki walge puhta wajbaga. Ja hakkas helisema, tasa wõimsamaks minew muusika: Jeesus — Jeesus — Jeesus . . .

Christian Endeavour'i Ühingu põhilaused.

Kui väga meie ka ei hinda kehalikke harjutusi, kui tähtsaid tegureid noorfookaswatuses, pealegi kus korteriolud ei wasta küllalt noorte terwile, siiski näeme selles ainult osalist arengut, mis peab tingimata alluma kõrgematele ideile.

Oleme weendunud, et noorfookaswatus peab tugema, nagu iga teine kaswatus, ufulistkõlblisele alusele, mida võib saawutada ufulistest noorfooühingutes.

Ühingud, mis seawad omale peaulesandeks kehalised harjutused, kaswatawad noori, nagu kogemused näitawad, kõrgemate ideaalide wastu ükskõikseiks.

Mõtlemata panewam on aga hädasoht, mis ähwardab ühingute liikmeid, kus kõlbliste põhilausete wastu ükskõiksed või waenulised ollakse. Meie ei tohi aga moodsa noorfookaswatuses tulle hirmuda ega näitelawalt kõrwale astuda. Ükski noorfookaswatus ei saawuta enam, kui meie usklik! Meie ei taha mitte noortega ainult mängida, waid meil on nende ajalikk ja igawene hüwe silme ees. Seepärast juhime neid elu seadma järgmiste põhilausete järele:

U s a l d u s

Jumala armastuse ja jõusse. Mitte ainult usk Jumala olemasollu, waid siimine õndsakstegew usaldus peab olema noortel Tema wastu. Kui oleme maitanud Jumala armastust Kristuses Jeesuses, siis töötame rõõmuga: usaldades Tema jõudu ja abi peab olema mu tõsine püüd alati teha, mis temale meeldib! Usaldus elawasse Jeesusse on õige noorusõnne element.

P i i b l i u u r i m i n e .

Eks ole piibel truu nõuandja, et käia noorpõlweleel laitmatult (Laul 119:9) ja mõõk waenlase kiufatuste ja patuse nooruse wastu (Cew. 6:17)? Ta näitab noorfoo kõrgemaid ideaale (Matt. 5:8).

Piibel üksine sisaldab ka täielikult rahuldama ilma waate.

P a l w e .

„Rehaliselt tugew noorus on rahwale wäärtuslik kapital. Aga palwetaja noorus on enam wäärt!“ ütles kord noorte sõber past. Roos Rönisbergi natsionaalkonwerentsil 1913. a. Ürkab noorfooühingus palwe tarwidus ja wiiakse see ellu ühiste palwetundide näol, teenib see noortele suureks hüweks. Tähtis on läbikäimine suurte ja tähtsate isikutega, tähtsam waid I ä b i k ä i m i n e J u m a l a g a . Üks sõber, kellele kõik mõime öelda, on suurepärase kingitus. Ja eks ole just nooruse asju, mida meie ei saa ufaldada kõige paremale feltfilile? Aga Tema on meie sõber, kelle juures pole mittemõistmist. Sieti palum noorus on ka mõitew noorus (Cew. 6:18) ja seepärast rõõmus noorus (Laul 118:15).

O s a d u s .

Suure tähtsusega on nooruses õige feltskond. Kuri feltskond võib kergesti lahutada noort südant Jumalast. Tuhandeid on ta wiinud hukatusse. Ta on rong, mis sõidab otse pürgusse. Aga üle 80.000 noorfooühingu terwes ilmas on kinkinud noortele wõimaluse istuda armurongile. Selleks oli neil tarwis ainult sisse minna kitsast wärawast, omandada ju lunastatud pileti ja astuda rongile, mis wiib neid nüüd kõrguste poole.

P ü h i t s u s j a t ö ö t u s .

Need on ju wanaseaduslikud asjad, ütles mõni. Mis tähendab pühitus? — Andumine, ohwer. Igal isikul on tegutsfemistung. Ja kas pole ilus, selle asemel, et tegutsfeda kurjade asjadega, tuua ohwerid headusele. Ja töötus? Pole raudne ike. Ei, see on leping Jeesusega. See ongi toetuspunkt

maljudes noorusaastate tormides, mis mihawad üle iga noore tema arenemisaastail. Wabatahtlikult feome endid alati tegema, mis Jumalale meeldib, sest tunneme Teda, kui Isfandat, kes aitab ja jõudu annab. Kuigi kõlab sõna töötus wanaseaduslikult, on ta moodne ja teenib noorte õnnelikuks tegemiseks.

Tunnistus.

Südamega ustakse õiguseks ja suuga tunnistatakse õnnistuseks (Room. 10 : 10). Noorsooühing on kool, kus tahetakse noortele kätte ulatada seda õnnistust. 148. laulu 12. salmi järgi juhatakse noormehi ja neid Isfandat kiitma. Lagemata korrad nädalas awanewad meie koosolekuil noorte huuled tunnista-

soowida. Tagajärg — lagemata hulgad noori ei tee oma tööd rõõmuga. Eks tööta paljud, waga paljud, ka noored, seepärast, et peawad? Et noorsugu aidata olla kõlbline töötama ja teenima Eew. 6 : 7 järgi — lubage endid tunda, et teenite Isfandat ja mitte inimest. — Kas see pole tähtis punkt noorsoo hüweks?

Truudus.

Mitte, et see vähem tähtis on noorte heaks käekäiguks, ei nimeta ma teda wiimasena meie põhilauses, waid et ta koondab kõik teised põhilaused endasse. Tahame aidata noori olla õnnelikud, peame kaswatama neid truudusele. Sellest oleneb kõik.

K. L. Marley.

Sügisilm.

des oma Jumalast, suuga õpivad nad ka Kristust tunnistama wälksilmas. Kuid mitte ainult huulte tunnistust ei taha õpetada noorsooühing, waid tunnistust tegudes,

teenistuses

Kristuse ja Tema riigi heaks. Noorsooühing kaswatab noori nende maies kutses elama Jumalale auks. Meie ei mõõda inimeste tööd suuruse, waid motiivide järgi. Praegune aeg on leiduste aeg. Sellest siis on tulnudki, et töö põllul, tallis, pesuköögis, kodus, lihtsamad tööd wabrikutes jne., teiwad vähem austust. Wabrikantide ja töö ülewajatate ümberkäimine töötama kihiga jätab tihti palju

Ilm tuleb kord kokku igaweste tuleleekide läikes Jumala kohtujärje ette. Ja mis otsustab siis meie igawese loosi? —

Meie truudus! (1. Kor. 4 : 2.)

1. Truudus Kristuse usaldamises. Taaniel 3 : 17, 18.
2. Truudus piibliuurimises. Ap. t. 17 : 11.
3. Truudus palwes. 1. Tesf. 5 : 17.
4. Truudus osaduse kohustes. Heebrea 10 : 25.
5. Truudus pühitsuses (andumises). Room. 12 : 1.
6. Truudus töötuse pidamises. Laul 76 : 2.
7. Truudus tunnistamises. Matt. 10 : 32.
8. Truudus teenistuses. Kol. 3 : 7.

Gestistanud L. Hammer.

Woldemar Mooses.

Aeg oma ringkäiguga on jõudnud jälle kewadeni, selle ilu ja elu terwitab meid, kuid mitte enam kõiki; paljude silmad on selleks suletud, nende hulgas ka Woldemar Moosesel.

Ta oli üks neist, kes wälja ei paistnud, kuid tõsiselt oma Jumalale püüdis elada. Sellele elule äratati ta 28. augustil 1920. a. Narwa „Sinise Risti“ awamispäewal J. Laari kõne läbi. Kõne oli kahe isanda teenistusest, ning tollest hetkest ei wõinud ta enam kahte teenida, ja elu Issandale sai teoks. 1925. aasta märtsis as-

Woldemar Mooses.

tub kaitsewäeteenistusse, kus seisab oma Issanda julge tunnistanajana; sama aasta juulis tabab teda haigus, mille tõttu ta teenistusest wabastatakse. Paremaks saades püüab wanemaile põllutöös abiks olla, kuid haigus sunnib wiimaks woodi heitma, kust enam ei tõuse.

Warem lahkub tema õde Hilda ja 28. webruaril, oma hällipäewal, mil saab 22 aastat wanaks, tohib ta igawikurannale astuda, kus õde teda ootamas.

Ilus on astuda igawikku Jeesusega!
R. W.

Päästearmee kindral Bramwell Booth — 70-aastane.

Wälismaades laialt tegutsew päästearmee pole Eestis mitte tundmata; külastasid ju möödunud aasta suwel Soome päästearmeelased Tallinat. Täna wu aasta pühitsetes armee praegune juht Bramwell Booth — päästearmee asutaja William Boothi poeg oma 70-aastast sünnipäewa. Sel puhul korraldati Londonis koosolek, millest ligi 10.000 inimest osa wõttis ja kus 30 rahwaesindajat hallpea kindralit terwitasid. Kui kuulus juht kõnelawale astus, kanti ta ette 3.000 telegrammi, mis igast ilmakaarest saabunud ja milledes temale õnne ja edu sooviti. Telegrammide hulgas olid ka terwitused Englise ja Daani kuningailt, India asekuningalt, Saksa presidendilt ja mitmelt teiselt riigipealt. Lawale oli ehitatud kaks rohelist wärawat. Ühel oli kirjutatud sõna „Puudus“ ja teise peal sõna „Wõimalus“. Rahwaste esindajad läksid oma lippudega sisse esimesest ja andsid kindralile kingituseks kogutud summa kätte. B. Booth wõttis raha wastu, kuid andis selle kohe tagasi,

et see tuleb kasutada seal, kus see kogu-
gutud, päästearmee tööks. Pärast seda marssisid rahwaste saadikud tagasi „Wõimaluste“ wärawast. Annetustena oli kogunud 165.282 naelsterlingit (umbes 297.507.600 Eesti marka)! Raha oli kogutud 28 maal.

Oma kõnes teatas kindral, et temal on kawatus järgmise 7 aasta jooksul „wallutada“ vähemalt seitse maad, kus päästearmee Bulgaariasse, Poolamaale, Rumeeniasse, Põhja-Rodeesiasse, Lõuna-Hiina ja Portugaali asumaale Aafrikas. Peale selle kawatseb B. Booth asutada päästearmeed 100 Euroopa linnas, ning korraldada sama palju Euroopa linnades õomajad ulualuseta inimestele.

Pildil Bromwell Booth oma lapselapselastega. Tohime ühes Taawetiga öelda: „Kes Jehoowa kotta on istutatud, need saawad meie Jumala õuedes haljendama. Suures wanuses peawad nemad weel ko-

suma, nemad peawad rammukad ja haljad olema. Et nemad kuulutawad, et Jehoowa õige on, tema on (mu) kalju, ei ole ühtegi kõwerust temas.

Laul 92: 14, 15.

Bramwell Booth.

Künd.

Lõikaw sahk mu hingepõldu kündis,
Purustades rohtund kamara.

Lõikaw, hirmus walu hinges sündis —
Järele jäi tühi, mustaw maa.

Uhked ohakad said mulda pöödud —
Äke walus küünistab weel armuta.

Ägan hirmul, silmad maha löödud —
Midagi ei saa siin parata!

Murtud südamesse külwab eluseemet
Kündja käsi osawusega —

Musta mulda mattes elu wõimet,
Wiljakandjaks walmistab ta maa . . .

Lõikaw sahk mu südant kanget künnab,
Purustades rohtund kamara.

Tume walu hingepõhjas sünnib —
Järele jääb tühi, mustaw maa.

P. Sink.

Mõndasugust

Moffat ja kuningas Makaba. Misjonär Moffat jutustab, kuidas ta kord oli istunud Aafrika kuninga Makaba juures, kelle ümber istusid ta pealikud ja nõuandjad:

Ütlesin ennast tulnud olewat temale jumalasona rääkima. Kuningas pani tähele, et mina sageli tarwitasin sõna „ülestõusmine“.

„Mis see sõna tähendab?“ küsis Makaba. „Kas te tõesti mõtlete, et surnud — tõusewad üles?“

„Jah, kõik surnud tõusewad jälle üles!“

„Kas tõuseb ka minu isagi?“

„Tõuseb.“

„Ja kõik needki, kes on sõjas langenud?“

„Jah — kõik.“

„Kas tõusewad kõik minu waenlasedki, kõik need, keda ise olen tapnud või lasknud tappa?“

„Jah tõusewad. Kõik tulewad Jumala ette.“

Kui kuningas mind oli silmitsenud natuke aega, pööris ta ümberolijate poole ja ütles: „Kuulge te wahwad, targad mehed, kas on keegi teist enne sarnast kuulnud?“ Selle järele pööris Makaba jälle minu poole ja ütles käsi rinnal hoides: „Isa, mina armastan sind, sinu ligiolu on teinud mu südame walgeks kui päim. Sinu sõnad on magusad kui mesi. Kuid — sõnad ülestõusmisest on liiga suured. Mina ei taha rohkem kuulda surnute ülestõusmisest. Surnud ei saa tõusta, nad ei wõi tõusta üles!“

„Kuidas,“ küsisin temalt, „kas wõib nii tark mees olla ükskõikne tarkuses. Oelge, armas sõber, miks ma rohkem ei wõi rääkida ülestõusmisest?“

Kuningas tõusis üles, ja liigutades oma tugewat käsiwart edasi-tagasi, just kui oleks oda pruukinud, ütles: „Mina olen tapnud sadu inimesi — surnud ei wõi üles tõusta!“

„Kuid,“ lisab Moffat, „kas ei õpeta Makaba sõnad meid aru saama, miks ülestõusmist ja igawest elu püütakse ära salata sageli niinimetatud ristiinimeste keskel. Ei taheta uskuda ülestõusmist seepärast, et on põhjust karta seda.“

Tut-Ankh-Amoni walitsus. Wäljakaewamised Egiptuses on äratanud kõmulist tähelepanu. Leiud „Kuningate orust“ esitawad meile pildi Tut-Ankh-Amoni walitsusest, millest seni oieti wähe teati. Kuningaks sai ta umbes 1360. a. enne Kr. abielludes kuninga Ikhnatoni kolmanda tütre Enkhnepatoniga. Siiski ei teata weelgi, kas see abielu sündis seaduspäraselt tema eelkäija eluajal või järgnes kiiresti selle surmale. Egiptlaste troon ei olnud oma kindluse tõttu aga sugugi soowitaw amet. Maa, millel oli wõimus elmist walitsetajate ajal kuni kauge Aasianigi, oli suures segaduses, kuna rahwas oli üles ärritatud rahulolematuse tõttu. Ikhnaton, keda nimetati „unistajaks“, oli kaotanud oma lühikese walitsuse kestel üheksa kümnendikku oma maaalast, ja kui ta suri, ei olnud tal järeletulijat. Poegi tal ei olnud, waid ainult wäike tütar; wanem abiellus natuke

enne isa surma Sakariaga, kes selle tõttu sai kaaswalitsejaks. Ikhnatoni surma puhul kaob aga Sakaria jäljetult, wististi mitte loomulikult teel. Teine tütar suri juba isa walitsuse ajal ja kolmas Enkhnepaton abiellus kümneaastaselt Tut-Ankh-Amoniga. Kõigile oli selge, et trooni wahetuse juures on möödapääsmatu täielik walitsussüsteemi ümberloomine ja et tingimatu tagasipöörd wana korra ja wanade jumalate juurde wõis maa wälja tuua sarnasest raskest segadusest. Ühenduses selle restauratsiooni-politikaga jäeti maha tema eelkäija walitsusala Tell el Amarma, hoowkond pööris tagasi Thebeni järele, kuningas wahetas oma nime Amonile austuse näitamiseks Tutankhatonist Tut-Ankh-Amoniks ja Amoni templid seati uuesti korda. Need abinõud näisid kindlustawat riiki.

See oleks wast kõik, mis on uutest leidudes ajaloolist. Kui kaua Tut-Ankh-Amon walitses, pole aga teada, ka on wähe lootust, et tõendawad seda edaspidised leitud. On põhjust arwata, et Tut-Ankh-Amon suri noor-mehena ja et ta järeletulija on olnud Eye, kes ta lühikese walitsuse ajal tegutses peanõuandjana. Eye juhtis, nagu mälestusmärgid näitawad, matuspidu, ja wõib-olla oli ta ka kuninga surmale kaasaitaja, sest lootis tulewikus ise wõtta omale walitsusohjad. Nüüd seati ka sisse Amon-Re teenistus ja see Thebeni hiigla templi härra walitseb jälle Efratist Suudanini. Chr. Apologete.

Kuidas surmata palwekoosolekut.

1. Unustage see täiesti ära, kuni saabub koosolekutund.

2. Tulge kümme minutit hiljem ja istuge ukse juurde. 3. Töötage nii kõwasti sel päewal, et olete õhtul nii wäsinud, et ei suuda und ära hoida.

4. Arge wõtke osa laulmisest. Kuid kui teete kogenud wäe ja hakkate laulma, siis wenitage ja jorutage. Aeglane, unine jorutamine on wäga hea abinõu palwekoosoleku surmamiseks.

5. Kui koosolek on alanud, oodake, et teised räägiwad ja paluwad. Kasutage seda aega oma järgmise nädala töökawa läbimõtlemiseks.

6. Kui osa wõtate, siis tarwitage umbes kakskümmend minutit. Seda tehke iseäranis siis, kui palutakse wäga lühidalt paluda ehk tunnistada.

7. Kaewake ja leinake ühingu madalat waimlist seisukorda.

8. Kui koosolek lõpeb, lahkuge kui matuselt. Te wõite rääkida wendadega ehk wõõraga mõni teine kord mujal.

9. Kui mainite koosolekut nädalas, rääkige, kui igaw see oli.

10. Kui ülaltoodud reeglid soowitaw mõju ei awalda, katsuge hoopis ära jääda. Kindel abinõu elawat ühingu surmata on — surmata palwekoosolek.

— Inglise keelest. —

Sigitamiskatsed inimeste ja ahwide wahel. M. L. kirjawahetus teatab: Sowjeti walitsus saadab

tawana tundus hulga noorte esinemine, kes kandsid lihidalt ette piibliteeskujud uude ühingu-aastaste astudes. Derwitust oli pea kõigist kohalikest ühinguis. Lõpuks jäi kõigile loov, et enam Kristuse väega täidetult Temale werepalka koguda. Usune, et Jeesus ei jätta tähele panemata jeda soowi.

Tallinna Ewang. Kirjtl. C. E. Ühing on wõinud läbi elada õnnistatud päewi. Waimutusel on puhunud ja äratanud nii paljudki tuues neid wälja walgujete. Do, kehtu sarnane liikumine edasi ja lõõgu enam laimeid ta ka teisis ühinguis.

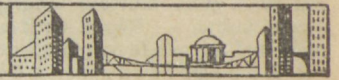
Narwa „Siinse Risti“ C. E. Ühing on püüdnud ka wä-

lilt kaasa aidata Rajariikide konverentsele sellega, et on korraldanud kontserte, ühe oma kodulinnas ja teise taewaminemispühäl, 13. mail Kõhtlas, põlemkivifaewanduse rahwamajas.

Wististi mõtlejaid paljud „Noorte Eln“ esimeses numbris sadant ruutu nähes, et ega wist need kõik täitu, sest kas juudawad 600 liiget jeda summat kokku panna, kuid praeguse numbril juures peawad nad imestunult seisma jääma — täis on need ja weel ülegi. Jah Jsa armastus annab kuhjaga. Tänu Temale, et Tema on annud noortele jeda ohwimeelsust; jäägu see ka edaspidi nii kehtma.

Wälismaa teateid

Saffa C. E. Viidu juhatus walis oma wiimajel koosolekul ühel häälel senise reisujuhtlustaja Paul Stolpmanni peasekretäriks.

Die Jugendhilfe.

Saffa C. E. ühing (peaasutus Friedrichshagenis) ostis omale uue maja, endise Waltersdorff sanatooriumi Berliini lähedal ja kolis aasta keskpaigas peaasutusega ja raamatukauplusega sinna üle. Suurepärane ruumikas maja pakub küllalt ruumi pidude, konverentse ja piiblikuruste pidamisteks.

Põrutaw on tuulda, et moodne uskmatuus, nagu jeda õpetatakse Sakjamaal, on omale ka teed leidnud Jaapani ja muuhameelaste hulka. Üks näide: „Teie moslemid, lugege piiblit! See on siiski ka teie püha raamat!“ Kirjutab üks Hollandi teoloog awalikult ajakirjas. Korralikult ilmus wastus: „Ja lugege piiblit, aga lugege ka, mis ütlevad Bruno Bauer ja David Friedrich Strauß piibli kohta!“ Wõib see piibel, mille üle kristlased ifegi nii mõtlevad, nagu need õpetlased, olla tõesti raamatute raamat? — Torni kõrgusel seisab püha fooran üle katti-rebitud piibli!“ (Üns igauks oma sõnades teadlik?)

Auf der Warte.

Dr. ja Mrs. Howard Taylor jõudsid pärast nelja-aastast peatusi Am. Ühisriikides, hiljuti Auuraaliasse, kus loodawad endid ohwerdada koosolekute pidamiseks selle juure publiku mitmesugustest osades. Nad wajawad meie palweid!

China's Millions.

Wineid palumiseks Hiina misjoni wäljadelt.

1. Giangshan'i haigemaja töö.
2. Töö tiibetlaste festel.

3. Naistetöö.
4. Piiblikoolid.
5. Mr. Ridley reis Tihwafu'sse.
6. Mr. Hooste ja Hiina walitusus.
7. Suwekool Swanwick'is.
8. Dr. ja Mrs. Howard Taylor.

„Kui teie jätate järele palumise, tunneme meie jeda Hiinas, ja kõik näib minewat pahasti; aga kui teie palute tungiwalt, meie siin põllul imestame õnnistuste üle.“

China's Millions.

Gesti õhtu peeti 24. aprillil Helsingi wabakirikus erilise eesmärgiga äratada juuremat huwi Gesti wastu. Kawas oli muuseas kõne Gesti P. Sinki poolt ja eestikeelne koorilaul — „Wastu kui hiilgawad tähed on tustund.“ Paluti töö pärast wenna-rahwa festel ja tehti selleks kollekti.

Helsingi Wabakiriku C. E. ühing pühitses hiljuti oma 27. aastapäewa, mis puhul kõnelawale wastaw arw küünlaid põlema pandud. On olnud wiimajel ajal äratusi, mille tagajärjel hiljuti umbes 80 uut liiget ühingu'sse wastu wõeti. Jeesus õnnistagu jätkuwaсти tööd Helsingis!

Piibli leid. Kanalifatsioonitööde juures Gardeleegenis (Prof. Sachjen) trehwati umbes 1 1/2 meetri sügawuses ühe tu-gewasti roostetanud kasti peale, mis kandis aastaarwu 1632. Sellest kasti'st leiti täielik gooti piibel ja armulaulikute käikirju 12. aastajaja teiste poolset. Veiu wäärtuslikkust tõendas prof. Max Koefje, Berliinis. Need wäärtuslikud kirjanduse mälestus-märgid on kindlasti 30-aastase sõja hädaõhtude eest peidetud.

Uusi raamatuid.

Läbi pimedada õõ. Milla Krimm. Luuletusi. Ew. Kr. wabakoguduse Pärnu osakonna noorte „C. E.“ Ühingu kirjastik nr. 1. 64 lk. Hind 50 mk.

Käesolewa teosega on rikustanud me waimulik kirjandus luule alal, ja peale selle esitatud esimene toode naisluuletaja poolt.

Iseloomuliselt on raamat jaotatud kolme ossa. Esimene jagu pealkirjaga „Kauged teed“ käsitab luuletusi erine-

wate ainetega. Teine — „Lase ma lähen põllule“ moodustab töölaulude osa, milles awaldub kaastunne hukkuwa noorsoo wastu, kuid ka töölehuud. Kolmandas — „Ma olen wõoras maa peal“ — peegeldub meid piiraw kaduwus.

Tuntaw on mõnel pool Sinki luuletuste mõju, kuid see ei wähenenda palju raamatu wäärtust, mis wäliselt meeldiw ja nägus. Ka hind pole kõrge. R.

Sõnade seletust.

Paljudel kordadel on wäljendatud, et wõõrakeelsete ja uute sõnade mõistmine raskesti tekitab. Et sellest üle saada, püüab „Noorte Eln“ edaspidi tekstis ettetulewaid wõõrakeelseid sõnu seletada, jättes selleks numbrilõpule ruumi. Käesolewasse numbrisse ei jaadud ruumipuudusel seletust rohkesti mahutatada.

Aje — impuls
alistuma — end alla andma, heitma
ankeet — teadete kogumine järelekuulimuse teel
aula — saal, pidusaal
detail — üksikasj
fraas — lause, kõnekäänd
helama — helijema, kõlama
illuusion — meelepettus
millennium — tuhandeaastane riit
miniatuurne — wäike

motiiv — aje, põhjus, põhjend
müstifikatsioon — salapärasus, mõistatuslikkus
nautima — maitsuma
nowellett — liihike undisjutt
weenduma — kindlusele jõudma

Toimetusele saadetud kirjandus.

Töö-õppus. Käsitöö aegkiri toolile ja kodule. 1. Hind 40 mk. Tartus 1921. aastal ärarepetud õpetajate IV. üleriikl. Käsitöö subwekuruste pildistatud aruanne.

Toimetuse poolt.

Et käesolew number piltide kui ka wärwiliise kaane tõttu juuremate wäljaminekutega on seotud, palub toimetuse agenteid selle numbril juures eraforraliselt % % loobuda, sest muudu peab number kuhjaga ilmuma. Loobama ses juhtes wastutulekut.

Wäljaandja: Eesti Usklikkude Noorte C. E. liit.

Wastutaw toimetaja: W. Rakles. Toimetuse aadress: Tallinn, Iisraeli t. nr. 12—6.

Hind 25 marka.

EESTI
RAHVUSRAAMATUKOGU
AR